

**Δημοσιοποίηση Εποπτικής Φύσης Πληροφοριών
σχετικά με την Κεφαλαιακή Επάρκεια και τη
Διαχείριση Κινδύνων σε Ενοποιημένη Βάση (Πυλώνας
III)**

Έτος 2015

Περιεχόμενα

1. ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΣΤΗΝ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΘΕΣΗ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ.....	7
2. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ	8
3. ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΗ ΒΑΣΗ.....	9
4. ΒΑΣΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	11
5. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ	13
5.1. Ορισμός Πιστωτικού Κινδύνου	13
5.2 Παρακολούθηση και διαχείριση Πιστωτικού Κινδύνου.....	13
5.3 Διαδικασίες διαχείρισης Πιστωτικού Κινδύνου.....	14
5.4 Εφαρμογή της τυποποιημένης μεθόδου.....	16
5.5 Κίνδυνος Απομείωσης Αξίας	16
5.6 Πιστοδοτήσεις οι οποίες υπάγονται σε καθεστώς αναδιάρθρωσης.....	19
5.7 Πληροφοριακοί πίνακες για τον Πιστωτικό Κίνδυνο.....	21
5.8 Εσωτερικό Κεφάλαιο για τον Πιστωτικό Κίνδυνο.....	24
6. ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ.....	24
7. ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ: ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΑ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΑ ΣΤΗΝ ΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ	25
8. ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ: ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΜΕΙΩΣΗΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΣΤΗΝ ΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ.....	26
9. ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΑΝΤΙΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΟΥ	27
10. ΤΙΤΛΟΠΟΙΗΣΗ: ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ...28	
11. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΑΓΟΡΑΣ, ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ.....	28
11.1 Ορισμός Κινδύνου Αγοράς.....	28
11.2 Ορισμός Κινδύνου Ρευστότητας.....	29
11.3 Ορισμός Λειτουργικού Κινδύνου.....	29
11.4 Παρακολούθηση και Διαχείριση Κινδύνου Αγοράς, Ρευστότητας και Λειτουργικού Κινδύνου.....	29
11.5 Διαδικασίες διαχείρισης Κινδύνου Αγοράς.....	30
11.6 Διαχείριση Κινδύνου Αγοράς – Χαρτοφυλάκιο Συναλλαγών (Trading Book).....	30
11.7 Διαχείριση Κινδύνου Αγοράς – Τραπεζικό Χαρτοφυλάκιο (Banking Book).....	31
11.8 Διαχείριση Κινδύνου Ρευστότητας.....	33
11.9 Διαχείριση Λειτουργικού Κινδύνου.....	33
12. ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΜΟΧΛΕΥΣΗΣ.....	34
13. ΛΟΙΠΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ	35
14. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ	36
15. ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΠΟΔΟΧΩΝ	36

16. ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΒΕΒΑΡΥΜΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΜΗ ΒΕΒΑΡΥΜΜΕΝΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	39
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α: ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ	42

Οι ακόλουθες πληροφορίες δημοσιοποιούνται με βάση τον Κανονισμό 575/2013 αναφορικά με την δημοσιοποίηση από τα πιστωτικά ιδρύματα εποπτικής φύσεως πληροφοριών σχετικά με την κεφαλαιακή επάρκεια, τους κινδύνους που αναλαμβάνουν καθώς και την διαχείρισή τους.

Η δημοσιοποίηση των πληροφοριών πραγματοποιείται σε ετήσια βάση εκτός και αν ο Όμιλος κρίνει απαραίτητη την συχνότερη δημοσιοποίηση, λόγω μεταβολής των οικονομικών μεγεθών σε περιόδους οικονομικών αναταραχών- κρίσεων οι οποίες δύναται να επηρεάσουν το ύψος των ιδίων κεφαλαίων, τον δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας και τη ρευστότητα.

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Ομίλου είναι υπεύθυνο για την ακρίβεια των δημοσιοποιημένων πληροφοριών καθώς και για την εγκυρότητα άντλησης επεξεργασίας και παράθεσής τους.

Καταληκτική ημερομηνία για την δημοσιοποίηση των πληροφοριών θεωρείται η ημερομηνία δημοσίευσης των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων. Τα στοιχεία δημοσιοποιούνται στον ιστοχώρο του Ομίλου στη διεύθυνση www.atticabank.gr

Οι δημοσιοποιούμενες πληροφορίες διατυπώνονται με σαφήνεια και είναι αληθείς κατανοητές και όχι παραπλανητικές. Επισημαίνεται ότι πριν τη δημοσίευσή τους έχει γίνει η προβλεπόμενη διαδικασία αξιολόγησης, επαλήθευσης και ακρίβειας των στοιχείων καθώς και των διαδικασιών άντλησης και επεξεργασίας αυτών.

Η μητρική εταιρεία του Ομίλου είναι η ATTICA BANK ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ (η Τράπεζα) η οποία συστάθηκε στην Ελλάδα.

Η Attica Bank αποτελεί ένα Πιστωτικό Ίδρυμα το οποίο δραστηριοποιείται σε όλη την ελληνική επικράτεια με το χαρτοφυλάκιό της να αποτελείται κατά βάση από επιχειρηματικούς πελάτες αλλά και από ιδιώτες. Μεγάλη έμφαση στο κομμάτι του επιχειρηματικού χαρτοφυλακίου δίνεται στον κατασκευαστικό κλάδο, τη βιομηχανία, το εμπόριο και τον τουρισμό, αλλά και στην ενέργεια, ενώ όσον αφορά τους ιδιώτες η έμφαση δίνεται στα στεγαστικά και τα καταναλωτικά δάνεια. Η Τράπεζα παρέχει μια σειρά προϊόντων στη χρηματοδότηση ΜΜΕ επιχειρήσεων ενώ στη χρηματοδότηση των Μεγάλων Επιχειρήσεων συμμετέχει εκτός των λοιπών μορφών χρηματοδοτήσεων και σε κοινοπρακτικές χρηματοδοτήσεις (π.χ. μεταφορές, βιομηχανία, κλπ.). Αξιόλογη είναι και η συμμετοχή της σε προγράμματα κρατικών ενισχύσεων. Ταυτόχρονα, προσφέρει μια σειρά επενδυτικών και ασφαλιστικών προϊόντων, αμοιβαία κεφάλαια και υπηρεσίες χρηματιστηριακών συναλλαγών.

Ο Όμιλος εκτίθεται σε διαφορετικές μορφές κινδύνων όμως λόγω της φύσης των εργασιών του ο πιστωτικός κίνδυνος αποτελεί διαχρονικά την κύρια μορφή κινδύνου που αντιμετωπίζει. Για το λόγο αυτό, επιδιώκει την περαιτέρω και συνεχή παρακολούθηση της ποιότητας του χαρτοφυλακίου των δανείων του καθώς και τη διαρκή προσαρμογή του μηχανισμού διαχείρισης κινδύνων και της πιστοδοτικής πολιτικής του στις συνθήκες του οικονομικού περιβάλλοντος.

Επιπλέον λόγω του δυσμενούς χρηματοπιστωτικού περιβάλλοντος ο Όμιλος δίνει ιδιαίτερη έμφαση στην διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας με κύριο στόχο την εξασφάλιση, στον καλύτερο δυνατό βαθμό, της ύπαρξης ικανοποιητικής ρευστότητας με σκοπό την ικανοποίηση των υποχρεώσεών του, τόσο υπό φυσιολογικές όσο και υπό ακραίες καταστάσεις, χωρίς δυσανάλογο επιπρόσθετο κόστος. Σημαντική έμφαση δίνεται επίσης στον κίνδυνο αγοράς και στον λειτουργικό κίνδυνο.

Το Διοικητικό Συμβούλιο, με την συνδρομή της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων, είναι υπεύθυνο για την έγκριση και την περιοδική αναθεώρηση του προφίλ κινδύνου που αναλαμβάνει ο Όμιλος (risk - appetite). Αναφορικά με την αναγνώριση ενός κινδύνου ως σημαντικού (risk materiality) ο Όμιλος προσδιορίζει το προφίλ κινδύνου που αναλαμβάνει σύμφωνα με:

- το μέγεθος του
- το εύρος των διενεργούμενων εργασιών
- το ύψος και την πολυπλοκότητα των συναλλαγών του
- την εξάρτηση του από εναλλακτικές μορφές χρηματοδότησης

Το προφίλ κινδύνου του Ομίλου καθώς και τα βασικά πλαίσια διαχείρισής του μπορούν να συνοψιστούν στον Πίνακα 1:

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΙΝΔΥΝΩΝ ATTICA BANK				
Κατηγορία Κινδύνου	Υποκατηγορία Κινδύνου	Σημαντικότητα κινδύνου	Μεθοδολογία εκτίμησης/διαχείρισης του κινδύνου	Πλαίσιο Διαχείρισης
Πιστωτικός Κίνδυνος	Κίνδυνος Αθέτησης	Υψηλή	Τυποποιημένη Προσέγγιση, μεθοδολογίες stress-testing και όρια δεικτών.	Πολιτική διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου και υπολογισμού προβλέψεων απομείωσης
	Τιτλοποίηση	Ασήμαντη		
	Κίνδυνος Συγκέντρωσης	Υψηλή	Όρια δεικτών συγκέντρωσης	
Κίνδυνος Αγοράς	Θέσεις σε μετοχές, ομόλογα, συνάλλαγμα (trading book)	Μεσαία	Τυποποιημένη Προσέγγιση και μεθοδολογίες stress-testing.	Πολιτική διαχείρισης κινδύνων
Κίνδυνος Επιτοκίου	Τραπεζικό Χαρτοφυλάκιο (Banking book)	Μεσαία	Μεθοδολογίες stress-testing	Πολιτική διαχείρισης κινδύνων
Λειτουργικός Κίνδυνος		Μεσαία	Μέθοδος Βασικού Δείκτη	Πολιτική Λειτουργικού Κινδύνου
Κίνδυνος Ρευστότητας		Υψηλή	Μεθοδολογίες stress-testing και Εσωτερικά Όρια Ρευστότητας	Πολιτική Ρευστότητας
Λοιποί Κίνδυνοι	Κίνδυνος Κεφαλαίων	Υψηλή	Αξιολόγηση αριθμοδεικτών	Πολιτική διαχείρισης κινδύνων
	Κίνδυνος Κερδοφορίας	Υψηλή	Αξιολόγηση αριθμοδεικτών	
	Κίνδυνος Φήμης Συμμόρφωσης	Μεσαία	Ποιοτική αξιολόγηση μέσω του συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου	

Πίνακας 1: Προφίλ Κινδύνου Ομίλου

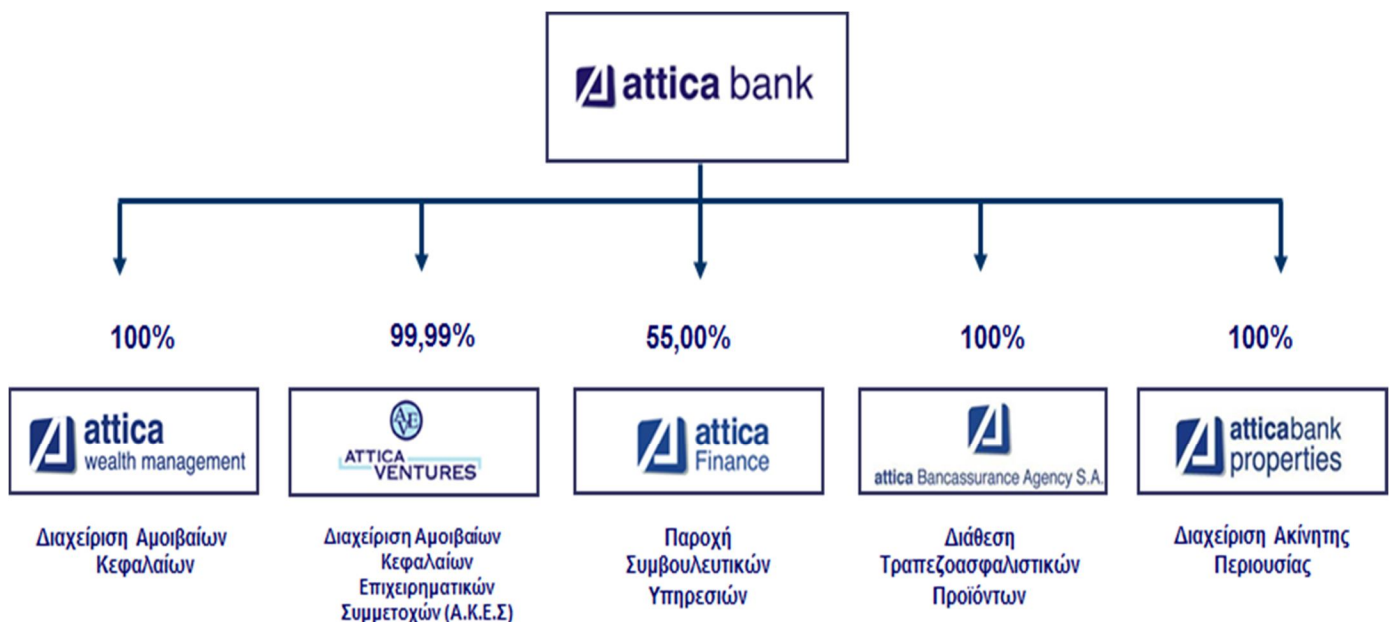
Το πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων το οποίο περιγράφεται συνοπτικά στον ανωτέρω πίνακα αλλά και αναλυτικότερα στην συνέχεια των δημοσιοποιήσεων κρίνονται ως επαρκές αναφορικά με το προφίλ κινδύνου του ιδρύματος και την στρατηγική την οποία αυτό ακολουθεί. Σε κάθε περίπτωση βασική επιδίωξη του Ομίλου αποτελεί η καθιέρωση τρόπων αποτελεσματικής διαχείρισης των κινδύνων που αντιμετωπίζει στην καθημερινή του λειτουργία και αντιμετώπισης των εκτάκτων καταστάσεων οι οποίες ενδεχομένως να προκύψουν. Η επίτευξη των ανωτέρω στόχων βασίζεται στο γενικότερο πλαίσιο εταιρικής διακυβέρνησης το οποίο ενσωματώνει συγκεκριμένες μεθοδολογίες διαχείρισης κινδύνων και σαφή καθορισμό αρμοδιοτήτων μεταξύ των εμπλεκομένων Διευθύνσεων.

Η εταιρική διακυβέρνηση ορίζεται ως το σύστημα σύμφωνα με το οποίο διοικούνται και ελέγχονται οι εταιρείες και ως ένα σύνολο σχέσεων μεταξύ της διεύθυνσης μιας εταιρείας, του διοικητικού της συμβουλίου, των μετόχων της και των λοιπών ενδιαφερομένων μερών της. Ο Όμιλος έχει αναπτύξει την εταιρική διακυβέρνηση και την κοινωνική εταιρική ευθύνη γνωρίζοντας ότι αποτελούν βασικά στοιχεία για την οικοδόμηση της εμπιστοσύνης των πελατών και ότι συμβάλλουν στην ανταγωνιστικότητα του. Επιπλέον η εταιρική διακυβέρνηση είναι ένα από τα διαθέσιμα μέσα για την αντιμετώπιση της επιζήμιας βραχυπρόθεσμης προσέγγισης και της υπερβολικής ανάληψης κινδύνων.

Οι βασικές επιδιώξεις του Ομίλου εστιάζουν στη χρηστή εταιρική διακυβέρνηση με επίκεντρο το Διοικητικό Συμβούλιο και τους μετόχους. Το Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.) διαδραματίζει ζωτικό ρόλο στην ανάπτυξη του Ομίλου. Ο ρόλος του προέδρου του Δ.Σ. έχει άμεσο αντίκτυπο στην λειτουργία του όπως επίσης σημαντικές είναι και οι ευθύνες του Δ.Σ. για την διαχείριση κινδύνων.

Ο Όμιλος έχει προβεί στην σύσταση ξεχωριστής Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων στα πλαίσια του Νόμου 4261/2014 η οποία έχει την ευθύνη επαρκούς ενημέρωσης του Δ.Σ., για όλα τα θέματα που αφορούν στη στρατηγική ανάληψη κινδύνων και στο επίπεδο ανοχής τους, κατά την εκτέλεση των επιχειρησιακών του καθηκόντων. Μέσω της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων ολόκληρη η ροή πληροφοριών αναφορικά με τους κινδύνους που αντιμετωπίζει ο Όμιλος έχει ως τελικούς αποδέκτες τα μέλη του Δ.Σ., τα οποία καθορίζουν τη στρατηγική, τους στόχους και τη γενική κατεύθυνση του ενώ ταυτόχρονα διευθύνουν την επιχειρηματική δραστηριότητα του ιδρύματος. Για να είναι αποτελεσματική και συνεκτική, η πολιτική διαχείρισης κινδύνων είναι σαφώς καθορισμένη και αποφασίζεται από το Δ.Σ. για το σύνολο του οργανισμού. Σε κάθε περίπτωση, καθορίζονται σαφώς οι ρόλοι και οι αρμοδιότητες όλων των μερών που εμπλέκονται στη διαδικασία διαχείρισης κινδύνου: του διοικητικού συμβουλίου, των εκτελεστικών διοικητικών στελεχών και όλου του εμπλεκόμενου επιχειρησιακού προσωπικού.

Οι εταιρείες του Ομίλου της ATTICA BANK ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ απεικονίζονται στο Γράφημα 1

Γράφημα 1: Όμιλος Attica bank

Το αντικείμενο και ο σκοπός της κάθε μίας θυγατρικής οι οποίες ενοποιούνται για τους σκοπούς εποπτείας και λογιστικούς σκοπούς με την μέθοδο της πλήρους ενοποίησης αναλύεται παρακάτω

- ATTICA WEALTH MANAGEMENT: Αντικείμενο και σκοπός της εταιρείας είναι η διαχείριση Αμοιβαίων Κεφαλαίων και κάθε συναφής δραστηριότητα που επιτρέπεται από τον εκάστοτε ισχύοντα νόμο στις Εταιρίες Διαχείρισης Αμοιβαίων Κεφαλαίων.
- ATTICA VENTURES: Στόχος της εταιρείας είναι η πραγματοποίηση επενδύσεων σε καινοτόμες μικρομεσαίες ελληνικές επιχειρήσεις που βρίσκονται σε φάση ανάπτυξης, και έχουν διακριτό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα, ανεξάρτητα από την αγορά που δραστηριοποιούνται.
- ATTICA FINANCE: Αντικείμενο της εταιρείας είναι η παροχή επενδυτικών και παρεπόμενων υπηρεσιών, η τραπεζική διαμεσολάβηση, η ασφαλιστική διαμεσολάβηση, η παροχή ασφαλιστικών και χρηματοοικονομικών εργασιών προς τις επιχειρήσεις, συμβούλων και υπηρεσιών διοίκησης καθώς και υπηρεσίες διαχείρισης κινδύνου και εσωτερικού ελέγχου. Επιπλέον μελετά και διοργανώνει επιμορφωτικά σεμινάρια.
- ATTICA BANCASSURANCE AGENCY S.A: Αντικείμενο της αποτελεί η πρακτόρευση ασφαλειών.
- ATTICABANK PROPERTIES: Η εταιρεία έχει σκοπό την απόκτηση, διαχείριση, ανάπτυξη, ανέγερση, αξιοποίηση και διάθεση πάσης φύσεως ακινήτων της Τράπεζας και της ίδιας.

Το ποσοστό της κάθε θυγατρικής επί των ιδίων κεφαλαίων της μητρικής στις 31 Δεκεμβρίου 2015 αναλύεται στον Πίνακα 2

Επωνυμία	% επί Ιδίων Κεφαλαίων Π.Ι.
ΑΤΤΙΚΑ ΒΕΝΤΣΟΥΡΣ ΑΕ ΔΙΑΧ ΑΜ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡ ΣΥΜ	0,09%
ΑΤΤΙΚΑ WEALTH MANAGEMENT ΑΕΔΑΚ	0,37%
ΑΤΤΙΚΑ FINANCE ΑΕΠΕΥ	0,27%
ΑΤΤΙΚΑ FUNDS PLC	0,00%
ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΑΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ	0,01%
ΑΤΤΙΚΑ BANK PROPERTIES ΑΕ ΔΙΑΧ/ΣΗΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ	1,13%
ΑΜΟΙΒΑΙΟ ΚΕΦ/ΑΙΟ ΕΠΙΧ/ΙΚΩΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΖΑΙΤΕCH I	1,63%
ΑΜΟΙΒΑΙΟ ΚΕΦ/ΑΙΟ ΕΠΙΧ/ΙΚΩΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΖΑΙΤΕCH II	0,08%

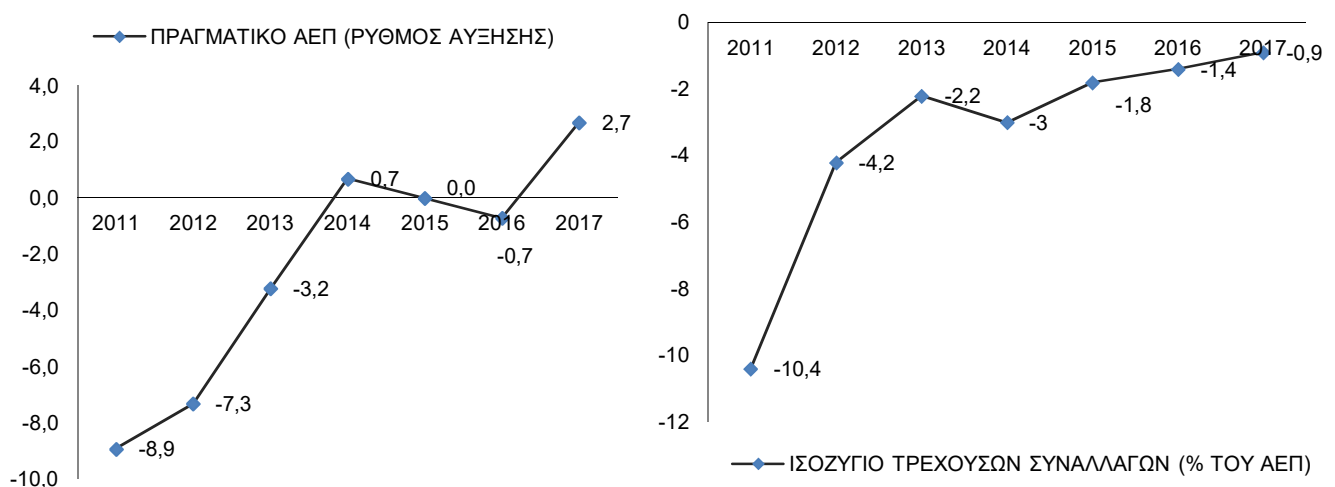
Πίνακας 2 Ποσοστό θυγατρικών επί των ιδίων κεφαλαίων της Τράπεζας

Δεδομένου του μικρού μεγέθους των θυγατρικών σε σχέση με το συνολικό μέγεθος του Ομίλου δεν υφίστανται ουσιαστικά και πρακτικά κωλύματα στην άμεση μεταφορά ιδίων κεφαλαίων ή στην εξόφληση υποχρεώσεων μεταξύ της μητρικής επιχείρησης και των θυγατρικών της.

1. ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΣΤΗΝ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΘΕΣΗ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ

Ο Επιχειρησιακός Σχεδιασμός του Ομίλου (Business Plan) για τα επόμενα έτη έχει εκπονηθεί σύμφωνα με τις παραδοχές του Ομίλου και διεθνών οργανισμών αναφορικά με την εξέλιξη βασικών μεγεθών του τραπεζικού κλάδου και της Ελληνικής Οικονομίας γενικότερα. Μετά την τραπεζική αργία και την επιβολή των capital controls τον Ιούνιο του 2015, οι βραχυπρόθεσμες προοπτικές ανάπτυξης της Ελληνικής Οικονομίας επιδεινώθηκαν. Παρά την αβεβαιότητα το πραγματικό ΑΕΠ ανέβηκε κατά 1% το πρώτο 6μηνο του 2015 λόγω της αυξημένης κατανάλωσης, εν μέσω φόβων για απώλεια των καταθέσεων, ενώ ο τομέας του τουρισμού είχε πολύ καλή απόδοση για δεύτερη συνεχόμενη χρονιά. Από την άλλη πλευρά τα αυξημένα φορολογικά βάρη θα επηρεάσουν αρνητικά το διαθέσιμο εισόδημα ενώ ο χαμηλός βαθμός πιστωτικής επέκτασης θα επιβαρύνει την οικονομική δραστηριότητα. Συνολικά η Ελληνική Οικονομία δεν αναμένεται να συρρικνωθεί περαιτέρω κατά το έτος 2015.

Η ανάπτυξη αναμένεται να ξεκινήσει από το 2016 και μετά, υποστηριζόμενη από την ανάκαμψη της εμπιστοσύνης και την σταθεροποίηση του χρηματοπιστωτικού τομέα, μετά την επιτυχή του ανακεφαλαιοποίηση στα τέλη του 2015, τα οποία θα οδηγήσουν σε επανεκκίνηση των επενδυτικών σχεδίων. Με βάση τα παραπάνω θα επιτευχθεί ανάκτηση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας από το 2017 που με τη σειρά της θα οδηγήσει σταδιακά στην επίτευξη πλεονασμάτων στο ισοζύγιο τρεχουσών (Γράφημα 1).

Γράφημα 2: Πηγή-European Commission

Το 2015 αποτέλεσε ορόσημο με πολλές προκλήσεις για το ελληνικό χρηματοπιστωτικό σύστημα δεδομένου ότι οι ελληνικές τράπεζες, μεταξύ αυτών και η ΑΤΤΙΚΑ BANK, κλήθηκαν να διαχειριστούν αποτελεσματικά τις συνέπειες της κλιμακούμενης οικονομικής ύφεσης, της τραπεζικής αργίας και των capital controls.

Μέσα στο 2015 η ΤτΕ προέβει σε αξιολόγηση της ATTICA BANK, στα πλαίσια μιας γενικότερης άσκησης βιωσιμότητας η οποία συμπεριλάμβανε και τις 4 συστημικές τράπεζες. Η αξιολόγηση περιλάμβανε τα εξής πεδία

- Έλεγχος Ποιότητας Στοιχείων Ενεργητικού (Asset Quality Review) για ένα διευρυμένο δείγμα του δανειακού χαρτοφυλακίου της Τράπεζας.
- Επίδραση που προβλέπεται ότι θα ασκήσουν στις εκτιμώμενες κεφαλαιακές ανάγκες των τραπεζών για την περίοδο 2015-2017: (i) οι αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου στο σύνολο του δανειακού χαρτοφυλακίου, αλλά και (ii) η εκτιμώμενη λειτουργική κερδοφορία σε έναν στατικό ισολογισμό, σύμφωνα με ένα **βασικό** σενάριο.
- Επίδραση που προβλέπεται ότι θα ασκήσουν στις εκτιμώμενες κεφαλαιακές ανάγκες των τραπεζών για την περίοδο 2015-2017: (i) οι αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου στο σύνολο του δανειακού χαρτοφυλακίου, αλλά και (ii) η εκτιμώμενη λειτουργική κερδοφορία σε έναν στατικό ισολογισμό, σύμφωνα με ένα **δυσμενές** σενάριο.

Η Συνολική Αξιολόγηση προσδιόρισε ένα κεφαλαιακό έλλειμμα €857 εκ. υπό το βασικό σενάριο και €1,021 εκ. υπό το δυσμενές σενάριο. Μετά την εξέταση του Σχεδίου Κεφαλαιακής Ενίσχυσης της Τράπεζας, η ΤτΕ ενέκρινε κεφαλαιακές ενέργειες € 273 εκ. κατεβάζοντας τις κεφαλαιακές ανάγκες της Τράπεζας σε €584 εκ. υπό το βασικό σενάριο και €748 εκ. υπό το δυσμενές.

Η Τράπεζας προχώρησε στις απαραίτητες ενέργειες για την περαιτέρω ενίσχυση των ιδίων κεφαλαίων σύμφωνα με τα αποτελέσματα της αξιολόγησης. Σε αυτά τα πλαίσια, και έπειτα από την άσκηση εκτίμησης κεφαλαιακών αναγκών από την ΤτΕ, η Τράπεζα ολοκλήρωσε στις 30/12/2015 αύξηση μετοχικού κεφαλαίου ποσού **681.007.809,9** ευρώ.

2. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ

Το ρυθμιστικό και εποπτικό πλαίσιο που επιβάλλεται από την Επιτροπή της Βασιλείας, την Ευρωπαϊκή Ένωση και την Τράπεζα της Ελλάδος, δημιουργεί την ανάγκη για ενίσχυση των συστημάτων παρακολούθησης και διαχείρισης των κινδύνων. Στο πλαίσιο αυτό ο Όμιλος εφαρμόζει σύγχρονες μεθόδους προκειμένου να παρακολουθεί και να διαχειρίζεται αποτελεσματικά τους κινδύνους που ενέχουν οι δραστηριότητές του, με βάση τη βέλτιστη διεθνή πρακτική.

Στον Όμιλο έχουν θεσμοθετηθεί θεσμικά όργανα τα οποία εμπλέκονται ενεργά στο γενικότερο πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων. Αυτά περιλαμβάνουν την Εκτελεστική Επιτροπή, την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων, την Επιτροπή Διαχείρισης Ενεργητικού και Παθητικού (ALCO), την Επιτροπή Ελέγχου, τις Επιτροπές Διαχείρισης Καθυστερήσεων καθώς και το Συμβούλιο και την Επιτροπή Πιστοδοτήσεων της Τράπεζας. Πιο συγκεκριμένα

- Η Εκτελεστική Επιτροπή αποτελεί το ανώτατο διοικητικό όργανο με εκτελεστικές αρμοδιότητες το οποίο έχει την ευθύνη της συνεπούς υλοποίησης της εγκεκριμένης από το Δ.Σ. επιχειρησιακής στρατηγικής και της εξειδίκευσής της ανά υπηρεσιακή μονάδα καθώς και της ανάπτυξης, ενσωμάτωσης και περιοδικής αξιολόγησης των μηχανισμών και διαδικασιών του συστήματος εσωτερικού ελέγχου.
- Η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων είναι υπεύθυνη για τον καθορισμό των αρχών οι οποίες πρέπει να διέπουν τη διαχείριση των κινδύνων ως προς την αναγνώριση, πρόβλεψη, μέτρηση, παρακολούθηση, έλεγχο και αντιμετώπισή τους καθώς και για την επαρκή ενημέρωση του Δ.Σ., για όλα τα θέματα που αφορούν στη στρατηγική ανάληψης κινδύνων.
- Η Επιτροπή Διαχείρισης Ενεργητικού και Παθητικού (ALCO) είναι επιφορτισμένη με τη ρύθμιση της σχέσης και την διάρθρωση του Ενεργητικού και του Παθητικού του Ομίλου σε συνάρτηση με τους κινδύνους του χρηματοπιστωτικού περιβάλλοντος. Πέραν αυτού η ALCO εμπλέκεται και σε ένα σύνολο επιπλέον διαδικασιών αναφορικά με την διαχείριση κινδύνων
 - Συμμετέχει στον σχεδιασμό νέων προϊόντων αξιολογώντας την σχέση κινδύνου – απόδοσης κατά την τιμολόγηση.
 - Είναι αρμόδια για την εφαρμογή του Σχεδίου Αντιμετώπισης Καταστάσεων Κρίσης Ρευστότητας και την τήρηση της εγκεκριμένης από το ΔΣ Πολιτικής Ρευστότητας.
 - Εμπλέκεται ενεργά στην πολιτική δαπανών του Ομίλου και στην προσπάθεια περιορισμού του λειτουργικού κόστους.
- Η Επιτροπή Ελέγχου είναι υπεύθυνη για την υποστήριξη και την εποπτεία του πλαισίου Συστημάτων Εσωτερικού Ελέγχου (ΣΕΕ) και τη διασφάλιση της εφαρμογής όλων των απαραίτητων μέτρων για την αναγνώριση, την εκτίμηση, την παρακολούθηση και τον έλεγχο των κινδύνων που αντιμετωπίζει ο Όμιλος. Επίσης στις αρμοδιότητες της εμπíπτουν:

- Η επίβλεψη και η αξιολόγηση των διαδικασιών κατάρτισης των δημοσιευμένων ετήσιων και περιοδικών οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ισχύοντα λογιστικά πρότυπα.
- Η επίβλεψη του διενεργούμενου από τους τακτικούς ορκωτούς ελεγκτές λογιστές ελέγχου των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων του Ομίλου και η σε τακτική βάση συνεργασία μαζί τους.
- Οι Επιτροπές Διαχείρισης Καθυστερήσεων είναι αρμόδιες για την διαχείριση λογαριασμών οι οποίοι βρίσκονται είτε σε στάδιο προσωρινής καθυστέρησης, είτε έχουν τεθεί σε status ιδιαίτερης προσοχής (σωρεία δυσμενών, αιτήσεις για υπαγωγή στα άρθρα 99,107 κλπ) είτε βρίσκονται σε εμπλοκή.
- Το Συμβούλιο και η Επιτροπή Πιστοδοτήσεων είναι διακριτά όργανα αρμόδια για την τήρηση της πιστωτικής πολιτικής του Ομίλου η οποία ανταποκρίνεται αφενός στην υποχρέωση διασφάλισης του καταθέτη και αφετέρου στο ρόλο του Ομίλου στην διανομή των χρηματικών πόρων της κοινωνίας.
- Η Ανώτατη Εγκριτική Επιτροπή αποτελεί το ανώτατο εγκριτικό κλιμάκιο της Τράπεζας για ενήμερες και καθυστερημένες πιστοδοτήσεις.

Ο Όμιλος έχει συστήσει ανεξάρτητη Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων η οποία οργανωτικά αναφέρεται στην Επιτελική Περιοχή Πίστης και Διαχείρισης Κινδύνων ενώ είναι θεσμοθετημένη η συμμετοχή του Διευθυντή Διαχείρισης Κινδύνων σε διάφορες ανώτατες επιτροπές (ALCO, Διαχείρισης Καθυστερήσεων-2 και Πληροφορικής) και Συμβούλια (Πιστοδοτήσεων και Καθυστερήσεων (ΔΟΚ)). Βασικός της ρόλος είναι η παρακολούθηση όλων των κινδύνων στους οποίους μπορεί να εμπλακεί ο Όμιλος μέσω των εξειδικευμένων τμημάτων της τα οποία είναι :

- Τμήμα παρακολούθησης και διαχείρισης Πιστωτικού Κινδύνου και Κινδύνου Συγκέντρωσης.
- Τμήμα παρακολούθησης και παρακολούθησης Κεφαλαιακής επάρκειας και Διαχείρισης Λοιπών Κινδύνων.

Επιπλέον βασικό στόχο αποτελεί η διατήρηση του επιπέδου ανάληψης επιχειρηματικών κινδύνων εντός των προκαθορισμένων ορίων όπως αυτά ορίζονται στα πλαίσια της γενικότερης επιχειρησιακής στρατηγικής. Πιο συγκεκριμένα η Διεύθυνση έχει ως αποστολή:

- Την ανάλυση, μέτρηση παρακολούθηση, έλεγχο και αναφορά προς την Διοίκηση των αναλαμβανόμενων κινδύνων των στοιχείων του ισολογισμού του Ομίλου (Πιστωτικός Κίνδυνος, Κίνδυνος Αγοράς, Λειτουργικός Κίνδυνος κ.α).
- Τον υπολογισμό του κανονιστικού και εσωτερικού κεφαλαίου που απαιτείται για την κάλυψη των ανωτέρω κινδύνων.
- Τον καθορισμό του πλαισίου ευχέρειας ανάληψης κινδύνων από τα διοικητικά επίπεδα του Ομίλου.
- Τον τακτικό χειρισμό, σχετικών με τον κίνδυνο θεμάτων, στα πλαίσια των αποφάσεων των θεσμικών οργάνων του Ομίλου.

3. ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΗ ΒΑΣΗ

Αναφορικά με την διάρθρωση των Ιδίων Κεφαλαίων του ο Όμιλος εφαρμόζει τις οδηγίες του Κανονισμού 575/2013 και της ΕΠΑΘ 114/2014. Σύμφωνα με τις διατάξεις των ανωτέρω τα ίδια κεφάλαια του Ομίλου αναλύονται στις εξής κατηγορίες:

Τα εποπτικά κεφάλαια των πιστωτικών ιδρυμάτων διακρίνονται σε :

- **Κεφάλαια της κατηγορίας 1 (Tier 1)** τα οποία αναλύονται περαιτέρω σε.
 - **Κεφάλαια κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 (Common Equity Tier 1 – CET 1):** τα οποία περιλαμβάνουν το μετοχικό κεφάλαιο, τα αποθεματικά, τα κέρδη περιόδου καθώς και τις προνομιούχες μετοχές οι οποίες αφορούν στην συμμετοχή του Ομίλου στο Νόμο Ν. 3723/2008 για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της χρηματοπιστωτικής κρίσης. Από την κατηγορία κεφαλαίων αυτή αφαιρούνται διάφορες εποπτικές προσαρμογές.
 - **Πρόσθετα κεφάλαια της Κατηγορίας 1:** τα οποία περιλαμβάνουν μετατρέψιμο ομόλογο του οποίου την έκδοση προχώρησε ο Όμιλος στα πλαίσια της ανακεφαλαιοποίησης του.
- **Κεφάλαια της κατηγορίας 2 (Tier 2):** τα οποία περιλαμβάνουν δανειακό κεφάλαιο μειωμένης εξασφάλισης.

Σημειώνουμε ότι η εν λόγω ΕΠΑΘ προβλέπει μεταβατικές διατάξεις αναφορικά με την εφαρμογή εποπτικών αφαιρέσεων από τα κεφάλαια κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 (Common Equity Tier 1 – CET 1). Πιο συγκεκριμένα προβλέπεται σταδιακή αφαίρεση από τα κεφάλαια κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων οι οποίες βασίζονται σε μελλοντική κερδοφορία, των προνομιούχων μετοχών του Δημοσίου (Grandfathered Instruments) και συγκεκριμένων τοποθετήσεων της Τράπεζας σε οντότητες του χρηματοπιστωτικού τομέα.

(τα ποσά σε χιλ.ευρώ)

	2015	2014
T1 - Κεφάλαια της κατηγορίας 1 (Tier I Capital)		
CET1 - Κεφάλαια κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 (Common Equity Tier 1 Capital)		
Μετοχικό Κεφάλαιο (κοινές μετοχές)	701.806	313.738
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	0	356.050
Αποθεματικά	242.218	-1.066
Αποτελέσματα εις νέον	-365.447	-510.903
Δικαιώματα μειοψηφίας	860	1.146
Λοιπά στοιχεία εξομοιούμενα με μετοχικό κεφάλαιο	100.200	100.200
Αφαιρετικά Στοιχεία Κεφαλαίων της Κατηγορίας 1 (Καν. 575/2013 άρθρο 36)		
100% της αξίας άυλων παγίων στοιχείων / 20% το 2014	-33.038	-5.790
Μικτή αξία των περιουσιακών στοιχείων του συνταξιοδοτικού ταμείου προκαθορισμένων παροχών	0	-2.480
40% των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων που βασίζονται σε μελλοντική κερδοφορία και δεν προκύπτουν από προσωρινές διαφορές / 20% το 2014	-18.541	-685
Μέσα Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών για υπολογισμό ορίου 10% (15%) CET I	628.057	250.210
Αφαιρετικά στοιχεία Κεφαλαίων της Κατηγορίας 1 (Καν. 575/2013 άρθρα 48 και 470)		
Σημαντικές επενδύσεις σε οντότητες του χρηματοπιστωτικού τομέα > 10% CET I	0	0
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που βασίζονται σε μελλοντική κερδοφορία και προκύπτουν από προσωρινές διαφορές > 10% CET I	0	-8.050
Σύνολο εξαιρούμενων στοιχείων > 15% CET I	0	-447
CET1 - 'Σύνολο Μέσων Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών (Common Equity Tier 1 Capital)	628.057	241.713
Πρόσθετα κεφάλαια της Κατηγορίας 1		
Μετατρέψιμο Ομολογιακό Δάνειο	0	95.571
Αφαιρετικά στοιχεία Πρόσθετων Κεφαλαίων της Κατηγορίας 1 (Καν. 575/2013 άρθρο 472)		
Αξία άυλων παγίων στοιχείων	0	-23.161
T1 - Σύνολο Κεφάλαια της κατηγορίας 1 (Tier I Capital)	628.057	314.122
T2 - Κεφάλαια της κατηγορίας 2 (Tier II Capital)		
Υποχρεώσεις μειωμένης εξασφάλισης ορισμένης διάρκειας	0	15.851
T2 - Σύνολο Κεφαλαίων της κατηγορίας 2 (Tier II Capital)	0	15.851
Σύνολο Εποπτικών Ιδίων Κεφαλαίων (T1 + T2)	628.057	329.973

Πίνακας 3: Πίνακας Ιδίων κεφαλαίων του Ομίλου.

4. ΒΑΣΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

Ως Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας, ορίζεται ο λόγος των εποπτικών Ιδίων Κεφαλαίων προς τα στοιχεία του Ενεργητικού καθώς και τα εκτός Κατάστασης Οικονομικής Θέσης στοιχεία, σταθμισμένα κατά τον κίνδυνο που αυτά περικλείουν. Ως Δείκτης Tier 1 ορίζεται αντίστοιχα ο λόγος των Κεφαλαίων της κατηγορίας 1 (Tier 1) προς τα σταθμισμένα στοιχεία Ενεργητικού (εντός και εκτός ισολογισμού) ενώ με αντίστοιχο τρόπο ορίζεται και ο δείκτης κεφαλαίου κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 (CET 1).

Σύμφωνα με τον Κανονισμό 575/2013 και την ΕΠΑΘ 114/04.08.2014 οι τράπεζες πρέπει σε ατομική και σε ενοποιημένη βάση να πληρούν κατ' ελάχιστον δείκτη κεφαλαίου κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 (CET 1) 4,5%, δείκτη κεφαλαίου της κατηγορίας 1 (TIER 1) 6% και συνολικό δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας (Total Capital Ratio) 8%.

Επιπροσθέτως σύμφωνα με την Οδηγία 2013/36/ΕΕ οι τράπεζες, επίσης, θα υποχρεούνται να δημιουργήσουν σταδιακά ένα αποθεματικό διατήρησης κεφαλαίων (capital conservation buffer) 2,5% μέχρι την 01-01-2019 (0,625% την 01-01-2016, 1,25% την 01-01-2017 και 1,875% την 01-01-2018) πέραν των υφιστάμενων κεφαλαίων κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 (CET 1) και των ελάχιστων εποπτικών ιδίων κεφαλαίων.

Συνολικά οι ελάχιστοι δείκτες που πρέπει να τηρούνται συμπεριλαμβανομένου του αποθεματικού διατήρησης κεφαλαίων (capital conservation buffer) και οι οποίοι θα ισχύουν από 01-01-2019 είναι:

- ελάχιστος δείκτης κοινών ιδίων κεφαλαίων 7%.
- συνολικός δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας 10,5%.

Τέλος η Οδηγία 2013/36/ΕΕ προβλέπει την διακριτική ευχέρεια επιβολής από τα Κράτη Μέλη των εξής αποθεμάτων ασφαλείας

- Αντικυκλικό Κεφαλαιακό Απόθεμα Ασφαλείας.
- Απόθεμα Ασφαλείας Συστημικού Κινδύνου.

Στις 31/12/2015 ο Όμιλος τηρούσε τους βασικούς δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας σύμφωνα με την ΕΠΑΘ 114/04.08.2014 (Πίνακας 5).

	(τα ποσά σε χιλ. ευρώ)	
	2015	2014
Σύνολο Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (Κανονισμός 575/2013)	269.303	272.096
Σύνολο Σταθμισμένου Ενεργητικού (Κανονισμός 575/2013)	3.366.289	3.401.198
- έναντι πιστωτικού κινδύνου	3.187.703	3.141.674
- έναντι κινδύνου αγοράς	20.857	102.804
- έναντι λειτουργικού κινδύνου	157.730	156.720
Σύνολο Εποπτικών Ιδίων Κεφαλαίων	628.058	329.973
Δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών της Κατηγορίας 1 (CET 1)	18,7%	7,1%
Πλεόνασμα/Ελλειμμα μέσω κεφαλαίου κοινών μετοχών της κατηγορίας 1	476.575	88.660
Δείκτης Κεφαλαίου της Κατηγορίας 1 (Tier I)	18,7%	9,2%
Πλεόνασμα/Ελλειμμα μέσω κεφαλαίου της κατηγορίας 1	426.081	110.051
Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας	18,7%	9,7%
Πλεόνασμα/Ελλειμμα του συνόλου των ιδίων κεφαλαίων	358.755	57.879

Πίνακας 4: Σύνολο κεφαλαιακών απαιτήσεων και Εποπτικών ΙΚ. Βασικοί Κεφαλαιακοί Δείκτες

Ο Όμιλος για την εκτίμηση της επάρκειας των ιδίων κεφαλαίων που θεωρεί κατάλληλα για την κάλυψη της φύσης και του επιπέδου των κινδύνων που αναλαμβάνει, εφαρμόζει τις διατάξεις του νομο-κανονιστικού πλαισίου.

Πιο συγκεκριμένα ο Όμιλος κατ' εφαρμογή του Κανονισμού 575/2013 υπολογίζει ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις για τον Πιστωτικό Κίνδυνο, τον Κίνδυνο Αγοράς και τον Λειτουργικό Κίνδυνο αντίστοιχα. Σημειώνεται επιπλέον ότι για τον Πιστωτικό Κίνδυνο εφαρμόζεται η Τυποποιημένη Προσέγγιση ενώ για τον Λειτουργικό Κίνδυνο ο Όμιλος εφαρμόζει την Μέθοδο του Βασικού Δείκτη.

Στον Πίνακα 5 αναλύονται οι κεφαλαιακές απαιτήσεις του Ομίλου ανά μορφή κινδύνου σύμφωνα με τον Κανονισμό 575/2013:

	(τα ποσά σε χιλ.ευρώ)	
	2015	2014
Πιστωτικός Κίνδυνος: Κατηγορίες ανοιγμάτων - Τυποποιημένη Προσέγγιση	255.016	251.334
Κεντρικές κυβερνήσεις ή κεντρικές τράπεζες	0	0
Περιφερειακές κυβερνήσεις και τοπικές αρχές	41	47
Οντότητες του δημοσίου τομέα	1.391	1.396
Πολυμερείς Τράπεζες Ανάπτυξης	0	0
Διεθνείς Οργανισμοί	0	0
Τράπεζες και χρηματοδοτικά ιδρύματα	448	2.530
Επιχειρήσεις	95.186	107.368
Λιανική Τραπεζική	12.613	15.807
Εξασφαλισμένα με ακίνητη περιουσία	14.944	24.341
Αθέτηση	81.073	82.461
Στοιχεία που υπάγονται εποπτικά σε κατηγορίες υψηλού κινδύνου	0	0
Καλυμμένα ομόλογα	0	0
Απαιτήσεις έναντι ιδρυμάτων και επιχειρήσεων με βραχυπρόθεσμη πιστοληπτική αξιολόγηση	0	0
Μερίδια Οργανισμών Συλλογικών Επενδύσεων Κινητών Αξιών (ΟΣΕΚΑ)	0	0
Ανοίγματα σε μετοχές	3.103	2.874
Λοιπά ανοίγματα	46.217	14.511
Κίνδυνος Αγοράς	1.669	8.224
Εμπορεύσιμοι πιστωτικοί τίτλοι	305	90
Μετοχές	1.364	8.135
Συνάλλαγμα	0	0
Λειτουργικός Κίνδυνος: Προσέγγιση Βασικού Δείκτη (ΒΙΑ)	12.618	12.538

Πίνακας 5: Σύνολο κεφαλαιακών απαιτήσεων.

Πέραν των ελάχιστων κεφαλαιακών απαιτήσεων ο Όμιλος διαθέτει αξιόπιστες, αποτελεσματικές και ολοκληρωμένες στρατηγικές και διαδικασίες για την αξιολόγηση και τη διατήρηση σε διαρκή βάση του ύψους, της σύνθεσης και της κατανομής των ιδίων κεφαλαίων που θεωρούνται επαρκή για την κάλυψη της φύσης και του επιπέδου των κινδύνων που αναλαμβάνει (εσωτερικό κεφάλαιο). Επιπλέον στα πλαίσια αυτής της Διαδικασίας Αξιολόγησης Επάρκειας Εσωτερικού Κεφαλαίου (ΔΑΕΕΚ) εξετάζονται από ποσοτικής και ποιοτικής πλευράς τα κάτωθι στοιχεία:

- Επίπεδο, δομή και σταθερότητα εποπτικών κεφαλαίων.
- Αναμενόμενες και μη αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου.
- Κίνδυνος συγκέντρωσης πιστωτικού κινδύνου.
- Κίνδυνος Αγοράς και
- Κίνδυνος επιτοκίου στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο.
- Κίνδυνος Ρευστότητας.
- Λειτουργικός Κίνδυνος.
- Κίνδυνος Μόχλευσης
- Λοιποί Κίνδυνοι.
- Επίπεδο και κατανομή του εσωτερικού κεφαλαίου.

Από την αξιολόγηση των ανωτέρω προσδιορίζονται επιπλέον κεφαλαιακές απαιτήσεις για την περαιτέρω κάλυψη των εξής:

- Υποεκτίμηση Πιστωτικού Κινδύνου κατά την χρήση της τυποποιημένης μεθοδολογίας.
- Υποεκτίμηση του Κινδύνου Αγοράς.
- Υποεκτίμηση Λειτουργικού Κινδύνου κατά την χρήση της μεθοδολογίας του Βασικού Δείκτη.
- Λοιποί Κίνδυνοι όπως ο κίνδυνος επιτοκίου, κίνδυνος συγκέντρωσης, κίνδυνος ρευστότητας, κίνδυνος κερδοφορίας, κίνδυνος κεφαλαίων και κίνδυνος φήμης.

Το εσωτερικό κεφάλαιο υπολογίζεται ως το άθροισμα των επιμέρους αξιολογήσεων για την κάλυψη κάθε μορφής κινδύνου.

5. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ

5.1. Ορισμός Πιστωτικού Κινδύνου

Ως πιστωτικός κίνδυνος ορίζεται ο ενδεχόμενος κίνδυνος ζημιών που μπορεί να προκύψει από την αθέτηση των συμβατικών υποχρεώσεων των αντισυμβαλλόμενων προς τον Όμιλο. Ο συγκεκριμένος κίνδυνος αποτελεί την πιο σημαντική πηγή κινδύνου και η συστηματική παρακολούθηση καθώς και η αποτελεσματική διαχείρισή του θεωρείται πρωταρχικός στόχος του Ομίλου.

5.2 Παρακολούθηση και διαχείριση Πιστωτικού Κινδύνου

Ο Όμιλος σύμφωνα διαθέτει ανεξάρτητη Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων η οποία είναι υπεύθυνη για την υλοποίηση των στόχων και της πολιτικής διαχείρισης κινδύνων του πιστωτικού ιδρύματος όπως ορίζονται από την Διοίκηση. Το αρμόδιο τμήμα για την παρακολούθηση του πιστωτικού κινδύνου είναι το «ΤΜΗΜΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΚΑΙ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ».

Το τμήμα αυτό ασχολείται με τον πιστωτικό κίνδυνο και τον κίνδυνο συγκέντρωσης εξελίσσοντας συστήματα αναφοράς και μέτρησης των κινδύνων και αναπτύσσοντας πολιτικές αντιστάθμισης και μείωσής τους.

Πιο συγκεκριμένα για τον πιστωτικό κίνδυνο:

- Καθορίζει κριτήρια έγκαιρου εντοπισμού κινδύνων (early warning system) για τον πιστωτικό κίνδυνο σε ατομικά και συνολικά χαρτοφυλάκια και εισηγείται για τις κατάλληλες διαδικασίες και μέτρα αυξημένης παρακολούθησης διαρκώς ή και περιοδικά.

- Ελέγχει και παρακολουθεί την ορθή λειτουργία των Συστημάτων Μέτρησης Πιστωτικού κινδύνου για την Επιχειρηματική και την Καταναλωτική πίστη.
- Επεξεργάζεται και υποβάλλει στην Τράπεζα της Ελλάδος τα στοιχεία που αφορούν στον Πιστωτικό Κίνδυνο σύμφωνα με τις διατάξεις της Βασιλείας III – CRD IV.
- Ελέγχει τη συνολική στατιστική σημαντικότητα των υποδειγμάτων μέτρησης της πιστοληπτικής ικανότητας των εταιρικών πελατών και των πελατών καταναλωτικής πίστης.
- Παρέχει τακτική πληροφόρηση στη Διοίκηση και στα αρμόδια συμβούλια, εξειδικευμένων αναλύσεων της έκθεσης σε κινδύνους που αναλαμβάνει ο Όμιλος και σε ενοποιημένη βάση ο Όμιλος, σχετικά με την κατηγοριοποίηση των πελατών σε ζώνες Πιστοληπτικής Ικανότητας (credit ratings) και εκτίμησης της πιθανότητας ασυνέπειας (PD: Probability of Default), ανά πελάτη, τύπο προϊόντος, τύπο εξασφάλισης, καθυστέρηση αποπληρωμής και ρυθμούς απόδοσης σύμφωνα με τα διεθνή χρηματοοικονομικά πρότυπα.
- Εκπονεί τεστ ακραίων καταστάσεων (stress-testing) για τον πιστωτικό κίνδυνο και τον πιστωτικό κίνδυνο αντισυμβαλλομένου.
- Εφαρμόζει μεθοδολογίες προσδιορισμού του ύψους των προβλέψεων απομείωσης και των προσαρμογών αξίας των ανοιγμάτων της Τράπεζας, σε σχέση με το υφιστάμενο κανονιστικό πλαίσιο. Επιπλέον σε συνεργασία με την Γενική Διεύθυνση Αναδιάρθρωσης Πιστώσεων, ασχολείται γενικότερα με την πολιτική προβλέψεων, το επίπεδο κάλυψης καθυστερήσεων από προβλέψεις, ύψος προβλέψεων, ύψος καθυστερήσεων και δυνατότητα ρευστοποίησης, την συχνότητα επισκόπησης των προβλέψεων για τις καθυστερήσεις και την πολιτική διαγραφών.
- Προβαίνει σε διαχρονική ανάλυση ανοιγμάτων ανά χαρτοφυλάκιο για να διαπιστωθεί η επιδείνωση ή μη της ποιότητας των ανοιγμάτων και η παρουσίαση καθυστερήσεων και αθετήσεων. Επιπλέον αναλύει την ποιότητα των ανοιγμάτων με βάση το rating, την ληκτότητα, τον δείκτη LTV (Loan-To-Value) και την κάλυψη τους ανά τύπο και ύψος εξασφάλισεων, των καθυστερήσεων ανά διάστημα καθυστέρησης στο σύνολο του χαρτοφυλακίου και την ανάλυση συμπεριφοράς νέων δανείων.
- Εξελίσσει συστήματα μέτρησης και παρακολούθησης πιστωτικού κινδύνου και πιο συγκεκριμένα: Τις διαδικασίες και την περιοδικότητα ενημέρωσης των πιστωτικών φακέλων και της εσωτερικής διαβάθμισης, την δυνατότητα παρακολούθησης και μέτρησης των κινδύνων που αφορούν έναν αντισυμβαλλόμενο ή συνδεδεμένους αντισυμβαλλόμενους (όμιλοι), την πληρότητα του συστήματος διαχείρισης εξασφάλισεων.
- Ελέγχει και διαχειρίζεται τον κίνδυνο συγκέντρωσης είτε σε επίπεδο κλάδου, είτε σε επίπεδο Μεγάλων Χρηματοδοτικών Ανοιγμάτων σε μεγάλους πελάτες ή Ομίλους πελατών.

5.3 Διαδικασίες διαχείρισης Πιστωτικού Κινδύνου

Για σκοπούς καλύτερης διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου υπάρχει συνεχής αναθεώρηση των πιστωτικών πολιτικών του Ομίλου και παρακολούθηση συμμόρφωσης των σχετικών υπηρεσιακών μονάδων με τις πολιτικές αυτές.

Ο Όμιλος προσδίδει σημαντική προτεραιότητα στην ανάπτυξη εργαλείων εσωτερικής αξιολόγησης των κινδύνων βάσει συγκεκριμένων χαρακτηριστικών ανά είδος χρηματοδοτικού ανοίγματος. Η προσπάθεια αυτή είναι ευθυγραμμισμένη με τις απαιτήσεις που επιβάλλονται από το εποπτικό πλαίσιο περί υπολογισμού της κεφαλαιακής επάρκειας για τις τράπεζες (Basel III, CAD IV).

Στις χορηγήσεις της καταναλωτικής και της στεγαστικής πίστης εφαρμόζεται σύστημα αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας των πελατών (credit scoring) που καλύπτει τις πιστωτικές κάρτες και τα δανειακά προϊόντα.

Μεγάλη έμφαση δίνεται στην αξιολόγηση της ποιότητας των χαρτοφυλακίων στον τομέα των επιχειρηματικών δανείων και στον τομέα της καταναλωτικής-στεγαστικής πίστης. Με την χρήση αναπτυγμένων συστημάτων για την μέτρηση του πιστωτικού κινδύνου και την αξιολόγηση των πιστούχων με βάση ποσοτικά και ποιοτικά κριτήρια οι πιστωτικοί κίνδυνοι που ελλοχεύουν διαπιστώνονται και αντιμετωπίζονται έγκαιρα και αποτελεσματικά. Για τις επιχειρήσεις λαμβάνονται υπόψη οι εξωτερικές πιστοληπτικές αξιολογήσεις του Ε.Ο.Π.Α «ICAP ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΡΕΥΝΩΝ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ» ο οποίος έχει αναγνωριστεί από την ΤτΕ σύμφωνα με την απόφαση 262/8/26.6.2008. Το συγκεκριμένο υπόδειγμα αξιολόγησης κατατάσσει τις εταιρείες σε βαθμίδες πιστοληπτικής ικανότητας (rating) και βοηθά στην ορθολογιστική τιμολόγηση σύμφωνα με τον αναλαμβανόμενο κίνδυνο.

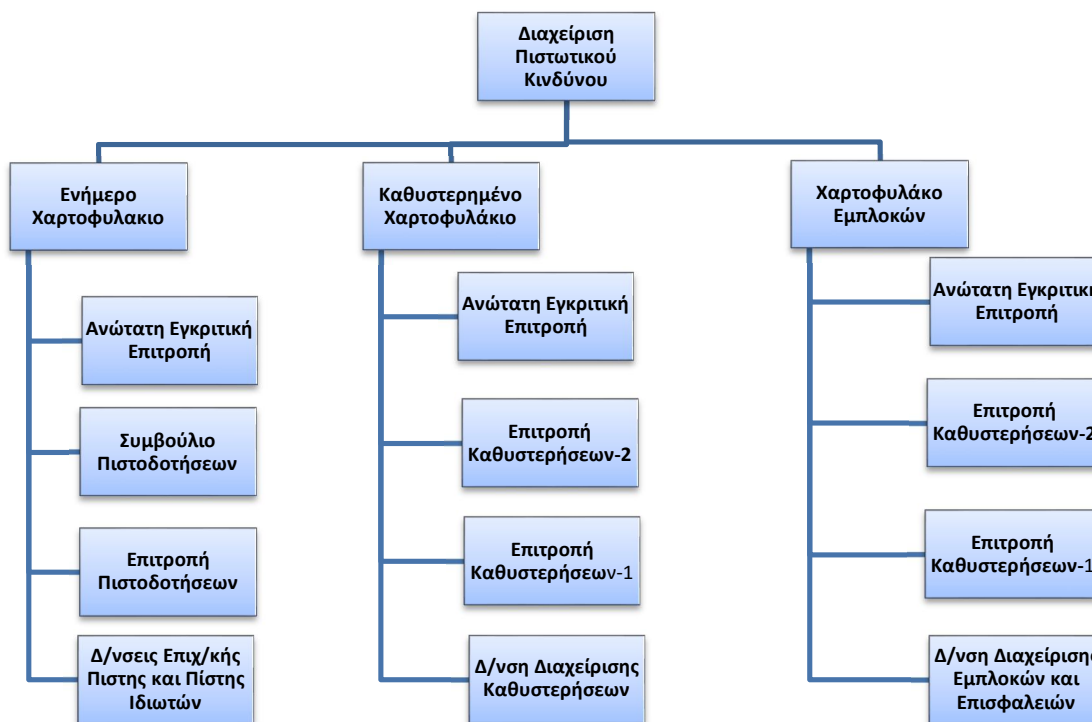
Η Επιτελική Περιοχή Ευθύνης Πίστης και Διαχείρισης Κινδύνων έχει την κεντρική ευθύνη χάραξης και υλοποίησης της πιστωτικής πολιτικής της Τράπεζας στους τομείς Επιχειρηματικής Πίστης και Πίστης Ιδιωτών, την κεντρική εποπτεία και το συντονισμό της εγκριτικής αρμοδιότητας των πιστοδοτήσεων και προϊόντων σε όλες τις επιχειρήσεις, οργανισμούς και ιδιώτες, καθώς και τη μέριμνα για την ορθή σύνταξη - επικαιροποίηση των Κανονισμών Πιστοδοτήσεων και των διαδικασιών πιστοδοτήσεων. Επιπρόσθετα στην αρμοδιότητα της εμπίπτει η συνολική ευθύνη της διαχείρισης και ελέγχου των κάθε μορφής κινδύνων που ενυπάρχουν σε κάθε εργασία που

αναλαμβάνει η Τράπεζα και, σε ενοποιημένη βάση, ο Όμιλος καθώς και η μέριμνα για την αναγνώριση, ανάλυση και ανάπτυξη αποτελεσματικών συστημάτων μέτρησης αυτών.

Η έγκριση διαδικασία αναφορικά με τις ενήμερες πιστοδοτήσεις του Τραπεζικού Χαρτοφυλακίου γίνεται από την Διεύθυνση Πιστοδοτήσεων η οποία είναι ανεξάρτητη από τις επιχειρησιακές μονάδες εσόδων του Ομίλου. Για χορηγήσεις που υπερβαίνουν τα εγκριτικά όρια της Διεύθυνσης η έγκριση δίνεται από την Επιτροπή και το Συμβούλιο Πιστοδοτήσεων ή την Ανώτατη Εγκριτική Επιτροπή.

Αναφορικά με την διαχείριση του καθυστερημένου χαρτοφυλακίου η Διεύθυνση Διαχείρισης Καθυστερήσεων εγκρίνει εισηγήσεις για οφειλές σε στάδιο προσωρινής καθυστέρησης και για λογαριασμούς που έχουν τεθεί σε status ιδιαίτερης προσοχής και βρίσκονται στην αρμοδιότητά της, καθώς επίσης και για εισηγήσεις μεταφοράς ενός λογαριασμού σε οριστική καθυστέρηση. Η Διεύθυνση Διαχείρισης Εμπλοκών και Επισφαλειών εγκρίνει εισηγήσεις που αφορούν σε πλειστηριασμούς, ρυθμίσεις οφειλών, άρσεις βαρών, απαλλαγή εγγυητών για οφειλές σε στάδιο εμπλοκής, ανοιγμάτων επιχειρηματικής πίστης και πίστης ιδιωτών. Για τις χορηγήσεις, που ξεπερνούν τα εγκριτικά όρια των Δ/σεων αυτών αρμοδιότητα έχουν οι Επιτροπές Διαχείρισης Καθυστερήσεων 1 και 2

Σύμφωνα με τα παραπάνω, η εμπλοκή των αρμόδιων εγκριτικών κλιμακίων στην διαχείριση του δανειακού χαρτοφυλακίου, καθορίζεται σε ιεραρχική διάταξη σύμφωνα με το Γράφημα 3

Γράφημα 3: Εγκριτικά Κλιμάκια του Ομίλου σύμφωνα με τον Κανονισμό Πιστοδοτήσεων.

Η Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων παρακολουθεί την εγκριτική διαδικασία και επεμβαίνει στις περιπτώσεις όπου αναλαμβάνονται κίνδυνοι πέραν των ορίων ανοχής του Ομίλου. Ο ρόλος του Διευθυντή Διαχείρισης Κινδύνων στην πιστοδοτική διαδικασία θεσμοθετείται, με την συμμετοχή του στο Συμβούλιο Πιστοδοτήσεων για πιστοδοτήσεις εκτός προκαθορισμένων ορίων ανάληψης κινδύνων καθώς και στην Επιτροπή Διαχείρισης Καθυστερήσεων – 2 για πιστοδοτήσεις σε καθυστέρηση πέραν ενός συγκεκριμένου ύψους.

Αναφορικά με την διαχείριση των μη-εξυπηρετούμενων πιστοδοτήσεων η Διεύθυνση Διαχείρισης Καθυστερήσεων είναι αρμόδια για την αποτελεσματικότερη διαχείριση των καθυστερημένων οφειλών του Ομίλου και συνακόλουθα για την ελαχιστοποίηση της ζημίας από την υποβάθμιση των λογαριασμών στην οριστική καθυστέρηση και επισφάλεια στο πλαίσιο διαχείρισης του πιστωτικού κινδύνου.

Η Διεύθυνση Διαχείρισης Εμπλοκών και Επισφαλειών είναι αρμόδια για την παρακολούθηση των πάσης φύσεως απαιτήσεων της Τράπεζας που περιέρχονται σε οριστική καθυστέρηση (εμπλοκή) και τη διαμόρφωση πολιτικής και διαδικασιών με στόχο την ελαχιστοποίηση των επισφαλειών της Τράπεζας στο πλαίσιο διαχείρισης του πιστωτικού κινδύνου

Στα πλαίσια της δημοσίευσης της ΠΕΕ 47/9.2.2015 η οποία καθορίζει το εποπτικό πλαίσιο διαχείρισης μη-εξυπηρετούμενων πιστοδοτήσεων, υπάρχει στον Όμιλο Διοικητικό Όργανο Καθυστερήσεων (ΔΟΚ) το αποτελείται

από μη-εκτελεστικά μέλη του Δ.Σ. Πέραν της διαμόρφωσης της στρατηγικής διαχείρισης μη-εξυπηρετούμενων πιστοδοτήσεων το εν λόγω όργανο

- διαμορφώνει διαθέσιμους τύπους ρύθμισης και οριστικής διευθέτησης ανά τύπο χαρτοφυλακίου δανείων και παρακολουθεί την αποτελεσματικότητά τους μέσω κατάλληλων δεικτών απόδοσης.
- διαμορφώνει κριτήρια για την εξέταση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας κάθε τύπου ρύθμισης ή οριστικής διευθέτησης.
- Μεριμνά για την τήρηση του κώδικα δεοντολογίας
- Παρακολουθεί τις σχετικές με την διαχείριση μη-εξυπηρετούμενων δανείων αναφορές.

5.4 Εφαρμογή της τυποποιημένης μεθόδου

Οι ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις του Πυλώνα I για τον πιστωτικό κίνδυνο υπολογίζονται ανά κατηγορία ανοίγματος ως το 8% του σταθμισμένου ενεργητικού σύμφωνα με την τυποποιημένη προσέγγιση. Στον Πίνακα 6 παρουσιάζονται για κάθε κατηγορία ανοίγματος το σταθμισμένο ενεργητικό και η ελάχιστη κεφαλαιακή απαίτηση

	(τα ποσά σε χιλ.ευρώ)			
	2015	2015	2014	2014
	Σταθμισμένο Ενεργητικό	Κεφαλαιακή Απαίτηση	Σταθμισμένο Ενεργητικό	Κεφαλαιακή Απαίτηση
	3.187.703	255.016	3.141.675	251.334
Κεντρικές κυβερνήσεις ή κεντρικές τράπεζες	0	0	0	0
Περιφερειακές κυβερνήσεις και τοπικές αρχές	515,25	41	584,58	47
Οντότητες του δημοσίου τομέα	17.393	1.391	17.447	1.396
Πολυμερείς Τράπεζες Ανάπτυξης	0	0	0	0
Διεθνείς Οργανισμοί	0	0	0	0
Τράπεζες και χρηματοδοτικά ιδρύματα	5.597	448	31.622	2.530
Επιχειρήσεις	1.189.822	95.186	1.342.100	107.368
Λιανική Τραπεζική	157.658	12.613	197.588	15.807
Εξασφαλισμένα με ακίνητη περιουσία	186.800	14.944	304.268	24.341
Αθέτηση	1.013.414	81.073	1.030.759	82.461
Στοιχεία που υπάγονται σε κατηγορίες υψηλού κινδύνου	0	0	0	0
Καλυμμένα ομόλογα	0	0	0	0
Απαιτήσεις με βραχυπρόθεσμη πιστοληπτική αξιολόγηση	0	0	0	0
Μερίδια ΟΣΕΚΑ	0	0	0	0
Ανοίγματα σε μετοχές	38.788	3.103	35.925	2.874
Λοιπά ανοίγματα	577.716	46.217	181.382	14.511

Πίνακας 6: Σταθμισμένο Ενεργητικό και Κεφαλαιακή Απαίτηση ανά κατηγορία ανοίγματος.

5.5 Κίνδυνος Απομείωσης Αξίας

Ένα δάνειο ή μια ομάδα ομοειδών δανείων θεωρείται ότι έχει απομειωθεί όταν υπάρχει αντικειμενική ένδειξη της απομείωσης που είναι αποτέλεσμα ενός ή περισσότερων γεγονότων τα οποία έχουν επιπτώσεις στις υπολογιζόμενες μελλοντικές ταμειακές ροές τους. Σε ορισμένες περιπτώσεις μπορεί να μην είναι δυνατός ο προσδιορισμός ενός συγκεκριμένου γεγονότος που προκάλεσε την απομείωση καθώς αυτή μπορεί να είναι αποτέλεσμα διαφορετικών παραγόντων.

Οι εκτιμήσεις των ειδικών (ατομικών) και γενικών (συλλογικών) προβλέψεων απομείωσης βασίζονται στο σύνολο των παραγόντων οι οποίοι επηρεάζουν την βιωσιμότητα και την εισπραξιμότητα του δανειακού χαρτοφυλακίου.

Στην περίπτωση που υπάρχει αντικειμενική ένδειξη για ζημιά απομείωσης τότε το ποσό της ζημιάς απομείωσης επιμετράται ως η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας του δανείου και της παρούσας αξίας των αναμενόμενων μελλοντικών ταμειακών ροών προεξοφλημένων με το πραγματικό επιτόκιο του δανείου. Η λογιστική αξία του δανείου μειώνεται μέσω ενός λογαριασμού πρόβλεψης και η ζημιά αναγνωρίζεται στις καταστάσεις αποτελεσμάτων του Ομίλου.

Ο Έλεγχος Απομείωσης ολοκληρώνεται σε 2 στάδια

ΣΤΑΔΙΟ 1: Ειδικός Έλεγχος Απομείωσης.

Ο ειδικός έλεγχος απομείωσης περιλαμβάνει τα εξής βήματα

- Όλα τα δάνεια και οι απαιτήσεις από πελάτες που θεωρούνται σημαντικά σε ατομικό επίπεδο, αξιολογούνται κατά περίπτωση, για ύπαρξη αντικειμενικής απόδειξης απομείωσης τουλάχιστον σε κάθε ημερομηνία αναφοράς. Συμβάντα που αποτελούν του έναυσμα για την διενέργεια ελέγχου απομείωσης (trigger events) αποτελούν τα εξής
 - Αθέτηση των όρων του δανείου από τον πελάτη.
 - Ενδείξεις αδυναμίας πληρωμής από τον πιστούχο.
 - Αναδιαμόρφωση των όρων της δανειακής σχέσης ως προς το ευνοϊκότερο λόγω χρηματοοικονομικής δυσκολίας του οφειλέτη
 - Γεγονότα που έχουν επίπτωση στην μη-ομαλή εξυπηρέτηση των δανείων (επιδείνωση χρηματοοικονομικής θέσης πιστούχου, κήρυξη σε πτώχευση, κ.α.)
 - Εξαφάνιση ενεργής αγοράς για το στοιχείο εξασφάλισης του δανείου.
- Εξετάζεται εάν υπάρχουν βάσιμες ενδείξεις για πιθανές ζημιές στο χαρτοφυλάκιο χορηγήσεων σε πελάτες, μεμονωμένα, για χορηγήσεις που θεωρούνται από μόνες τους σημαντικές. Η Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων καθορίζει κατώτατα όρια (cutoff) άνω των οποίων όλα τα δάνεια υπόκεινται σε εξατομικευμένο έλεγχο απομείωσης. Τα εν λόγω όρια διαμορφώνονται από την Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων ανάλογα με το status των οφειλών (ενήμερο, προσωρινή & οριστική καθυστέρηση), την δομή των χαρτοφυλακίων και τις γενικότερες συνθήκες οι οποίες ισχύουν την εκάστοτε χρονική στιγμή. Επιπλέον, εφόσον κριθεί σκόπιμο, ένα δάνειο δύναται να υπαχθεί σε ειδικό έλεγχο απομείωσης ακόμα και στην περίπτωση όπου δεν θεωρείται σημαντικό σε ατομική βάση.
- Η αξιολόγηση γίνεται με βάση την οικονομική θέση του πιστούχου, τις λειτουργικές πηγές εξυπηρέτησης, το ιστορικό αποπληρωμής, τη ρευστοποιήσιμη αξία των εξασφαλίσεων και την πιθανότητα στήριξης από φερέγγυους εγγυητές.
- Εάν υπάρχει αντικειμενική απόδειξη απομείωσης, αναγνωρίζεται ζημιά απομείωσης εφόσον η λογιστική αξία της οφειλής είναι υψηλότερη από την παρούσα αξία των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών. Οι μελλοντικές εκτιμώμενες ταμειακές ροές συμπεριλαμβάνουν τις λειτουργικές ροές της εταιρείας συν τα έσοδα από ενδεχόμενη ρευστοποίηση καλυμμάτων.
- Για πιστώσεις για τις οποίες έχουν ληφθεί εξασφαλίσεις, λαμβάνεται υπόψη η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία των εξασφαλίσεων. Η αξία των εξασφαλίσεων που χρησιμοποιείται στον υπολογισμό απομείωσης αντανακλά τις ταμειακές ροές που μπορεί να προκύψουν από την ρευστοποίηση, μειωμένες κατά το κόστος απόκτησης και πώλησης αυτών. Η αξία των εξασφαλίσεων αξιολογείται αρχικά κατά την χορήγηση του δανείου και μετέπειτα βάσει του Κανονισμού Πιστοδοτήσεων της τράπεζας καθώς και πιο συχνά όταν οι συνθήκες της αγοράς υπόκεινται σε σημαντική μεταβολή.

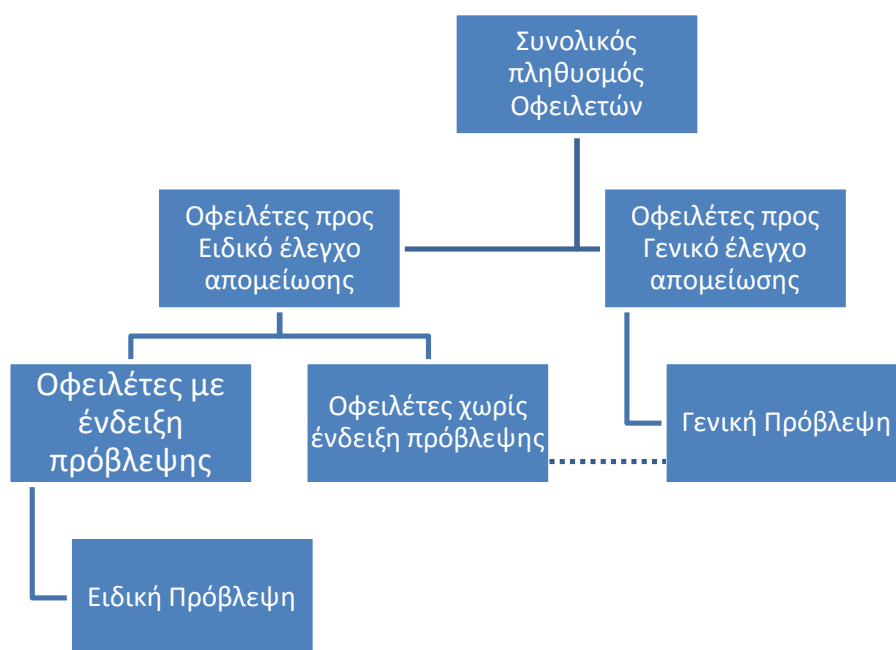
ΣΤΑΔΙΟ 2: Γενικός Έλεγχος Απομείωσης.

Ο γενικός έλεγχος απομείωσης περιλαμβάνει τα εξής βήματα

- Εάν δεν υπάρχει ένδειξη απομείωσης για ένα ειδικά ελεγχόμενο δάνειο τότε αυτό συμπεριλαμβάνεται σε μια ομάδα δανείων με παρόμοια χαρακτηριστικά κινδύνου και γίνεται συλλογικός έλεγχος απομείωσης. Παραδείγματα κοινών χαρακτηριστικών πιστωτικού κινδύνου είναι
 - Ο Βαθμός Κάλυψης με Εξασφαλίσεις
 - Οι βαθμίδες πιστωτικού κινδύνου,
 - Το είδος του δανείου.
 - Οι μέρες καθυστέρησης
 - Η λήξη του δανείου (Μακροπρόθεσμα, Βραχυπρόθεσμα)

- Το είδος του αντισυμβαλλομένου (πχ ΜΜΕ, Μεγάλη Εταιρεία, Δημόσιο κλπ).
- Για τις χορηγήσεις αυτές γίνεται ομαδοποίηση των δανείων και απαιτήσεων σε ομάδες με παρόμοια χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου οι οποίες αξιολογούνται για ύπαρξη απομείωσης με βάση την εκτίμηση του Ομίλου σε ότι αφορά στην ιστορική εμπειρία ζημιών που παρουσιάστηκαν από τις ομάδες αυτές. Αντικειμενική απόδειξη απομείωσης υπάρχει εφόσον προκύψουν διαπιστωμένες πληροφορίες ότι υπάρχει μετρήσιμη μείωση στις υπολογιζόμενες μελλοντικές ταμειακές ροές μιας ομάδας δανείων αν και η εν λόγω μείωση δεν μπορεί να προσδιοριστεί σε μεμονωμένα δάνεια μες στην ομάδα.
- Τα ιστορικά ποσοστά ασυνέπειας ανά κατηγορία χαρτοφυλακίου εξετάζονται και σε σχέση με τις τάσεις και συνθήκες οι οποίες επικρατούν κατά την ημερομηνία αξιολόγησης, οι οποίες ενδέχεται να επηρεάσουν σε μεγάλο βαθμό την εισπραξιμότητα των απαιτήσεων.
- Κατά τον γενικό έλεγχο εφόσον παρουσιαστούν ενδείξεις απομείωσης της δανειακής απαίτησης. Ο συντελεστής απομείωσης υπολογίζεται ανά κατηγορία κοινών χαρακτηριστικών πιστωτικού κινδύνου λαμβάνοντας υπόψη εκτιμήσεις συντελεστών αναμενόμενης ζημιάς (EL%).

Η γενική μορφή της διαδικασίας υπολογισμού προβλέψεων απομείωσης περιγράφεται σχηματικά στο κάτωθι Γράφημα

Γράφημα 4: Διαδικασία υπολογισμού Προβλέψεων Απομείωσης

Η αξιολόγηση του δανειακού χαρτοφυλακίου για τον υπολογισμό προβλέψεων απομείωσης πέραν ποσοτικών δεδομένων λαμβάνει υπόψη και ποιοτικές αξιολογήσεις στελεχών δεδομένου ότι τα ιστορικά δεδομένα μπορεί να απεικονίζουν τον βαθμό επικινδυνότητας του χαρτοφυλακίου σε περιορισμένο βαθμό. Παράγοντες οι οποίοι ενδεχομένως δύναται να επηρεάσουν τις ως άνω αναφερόμενες ποιοτικές αξιολογήσεις είναι οι εξής

- Αλλαγές στην πολιτική δανειοδοτήσεων, διαγραφών και διαχείρισης καθυστερήσεων (Collection).
- Μεταβολές στις διεθνείς και εγχώριες οικονομικές και επιχειρηματικές συνθήκες συμπεριλαμβανομένων των εξελίξεων σε συγκεκριμένους τομείς της αγοράς.
- Αλλαγές στην εξέλιξη των επισφαλών απαιτήσεων και των δανείων χαμηλής πιστοληπτικής ικανότητας καθώς και στους όρους αναδιάρθρωσης δανειακών απαιτήσεων.
- Η επίδραση του κινδύνου συγκέντρωσης στο προφίλ πιστωτικού κινδύνου του χαρτοφυλακίου του Ομίλου.
- Οι επιδράσεις εξωτερικών παραγόντων όπως ο ανταγωνισμός και το εκάστοτε νομο-κανονιστικό πλαίσιο.

(τα ποσά σε χιλ.ευρώ)

	2015	2015	2014	2014
	Αξία προ προβλέψεων απομείωσης	Αξία μετά προβλέψεων απομείωσης	Αξία προ προβλέψεων απομείωσης	Αξία μετά προβλέψεων απομείωσης
	5.307.309	4.137.121	4.985.621	4.439.318
Κεντρικές κυβερνήσεις ή κεντρικές τράπεζες	110.885	110.885	166.864	166.864
Περιφερειακές κυβερνήσεις και τοπικές αρχές	2.612	2.612	2.963	2.963
Οντότητες του δημοσίου τομέα	106.730	106.730	107.850	107.850
Διεθνείς Οργανισμοί	0	0	0	0
Τράπεζες και χρηματοδοτικά ιδρύματα	64.529	64.529	95.466	95.466
Επιχειρήσεις	1.387.626	1.341.312	1.525.928	1.525.928
Λιανική Τραπεζική	347.060	346.037	459.452	459.452
Εξασφαλισμένα με ακίνητη περιουσία	463.928	463.928	740.486	740.486
Αθέτηση	2.218.036	1.095.185	1.607.119	1.060.816
Στοιχεία που υπάγονται σε κατηγορίες υψηλού κινδύνου	0	0	0	0
Ανοίγματα σε μετοχές	16.193	16.193	15.048	15.048
Λοιπά ανοίγματα	589.711	589.711	264.445	264.445

Πίνακας 7: Ποσά ανοιγμάτων προ και μετά προβλέψεων απομείωσης.

5.6 Πιστοδοτήσεις οι οποίες υπάγονται σε καθεστώς αναδιάρθρωσης

Για ορισμένα από τα δάνεια για τα οποία, λόγω κάποιας δυσμενούς αλλαγής στην οικονομική κατάσταση του οφειλέτη, διαφαίνεται ότι είναι ευλόγως πιθανό να μην αποπληρωθούν σύμφωνα με τους αρχικούς όρους της σύμβασης, ο Όμιλος προβαίνει σε τροποποίηση των όρων τους, προσφέροντας στον οφειλέτη όρους τους οποίους δεν θα πρόσφερε για νέα δάνεια με τα ίδια χαρακτηριστικά κινδύνου. Η μεταβολή αυτή των όρων (παραχώρηση) δεν δικαιολογείται από κάποια βελτίωση της πιστοληπτικής ικανότητας του πιστούχου ή από μεταβολές στις τιμές της αγοράς ή στην πιστοδοτική πολιτική του πιστωτικού ιδρύματος, καθόσον η αναδιάρθρωση αποσκοπεί στην διευκόλυνση της αποπληρωμής τμήματος τουλάχιστον των οφειλών του πιστούχου.

Η αναδιάρθρωση οφειλών συνίσταται σε **παραχωρήσεις** προς έναν οφειλέτη που αντιμετωπίζει ή πρόκειται να αντιμετωπίσει δυσχέρειες όσον αφορά την εκπλήρωση των οικονομικών του υποχρεώσεων. Τα χρηματοδοτικά ανοίγματα θεωρούνται ως αναδιρθρωμένα, όταν έχουν γίνει παραχωρήσεις, ανεξάρτητα από την ύπαρξη οποιουδήποτε καθυστερούμενου ποσού ή την ταξινόμηση των ανοιγμάτων ως απομειωμένης αξίας, σύμφωνα με το εφαρμοστέο λογιστικό πλαίσιο, ή ως σε αθέτηση.

Αυτές οι **παραχωρήσεις** αφορούν στα εξής

- τροποποίηση των προηγούμενων όρων και προϋποθέσεων μιας σύμβασης τους οποίους θεωρείται ότι δεν είναι σε θέση να τηρήσει ο οφειλέτης, λόγω των οικονομικών του δυσχερειών, με αποτέλεσμα την ανεπαρκή ικανότητα εξυπηρέτησης του χρέους. Η τροποποίηση αυτή δεν θα είχε παραχωρηθεί εάν ο οφειλέτης δεν αντιμετώπιζε οικονομικές δυσχέρειες.
- συνολική ή μερική αναχρηματοδότηση μιας σύμβασης προβληματικού χρέους, η οποία δεν θα είχε χορηγηθεί εάν ο οφειλέτης δεν αντιμετώπιζε οικονομικές δυσχέρειες. Ως αναχρηματοδότηση νοείται η χρήση δανειακών συμβάσεων, προκειμένου να διασφαλιστεί η πλήρης ή μερική αποπληρωμή άλλων δανειακών συμβάσεων, με ισχύοντες όρους τους οποίους δεν είναι σε θέση να τηρήσει οφειλέτης.
- διαφορά υπέρ του οφειλέτη μεταξύ των τροποποιημένων όρων της σύμβασης και των προηγούμενων όρων της σύμβασης.
- συμπερίληψη, σε τροποποιημένη σύμβαση, ευνοϊκότερων όρων απ' ότι θα μπορούσαν να είχαν λάβει άλλοι οφειλέτες με παρόμοιο προφίλ κινδύνου εκείνη τη χρονική στιγμή.
- η τροποποίηση που έχει επέλθει σε μια σύμβαση συνεπάγεται ολική ή μερική ακύρωση με διαγραφή του χρέους.

- η Τράπεζα εγκρίνει τη χρήση ενσωματωμένων ρητρών ανοχής για έναν οφειλέτη, ο οποίος αδυνατεί να εξυπηρετήσει το άνοιγμα ή που θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι αδυνατεί να εξυπηρετήσει το άνοιγμα χωρίς τη χρήση των εν λόγω ρητρών.

Τα ανοίγματα δεν αντιμετωπίζονται ως αναδιρθωμένα, όταν ο οφειλέτης δεν αντιμετωπίζει **οικονομικές δυσχέρειες**. Παραδείγματα **ενδείξεων δυσχερειών** όσον αφορά την εκπλήρωση των οικονομικών υποχρεώσεων και χειροτέρευσης της οικονομικής κατάστασης του πιστούχου, περιλαμβάνουν τα εξής:

- Ουσιαστική χειροτέρευση των οικονομικών στοιχείων του οφειλέτη (μείωση του εισοδήματος, των κερδών/ του κύκλου εργασιών), ιδιαίτερα αν παρουσιάζουν και τάση επιδείνωσης.
- Ύπαρξη γεγονότων που έχουν επηρεάσει δυσμενώς την οικονομική κατάσταση του οφειλέτη (ενδεικτικά αναφέρονται η παύση εργασιών βασικού πελάτη του οφειλέτη, καταστροφή εγκαταστάσεων, απόλυση από εργασία κ.α.)
- Μικρές επαναλαμβανόμενες ουσιαστικές καθυστερήσεις στην εξυπηρέτηση του δανείου που δημιουργούν αρνητική εικόνα στη συμπεριφορά του πιστούχου.
- Ουσιαστική υποβάθμιση της πιστοληπτικής ικανότητας του πιστούχου (credit rating downgrade).
- Ύπαρξη άλλων ληξιπρόθεσμων οφειλών προς το πιστωτικό ίδρυμα.

Στην περίπτωση **αναδιάρθρωσης των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων**, τα ανοίγματα αυτά θεωρείται ότι έχουν **παύσει να είναι μη εξυπηρετούμενα**, εφόσον πληρούνται όλες οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- η αναδιάρθρωση δεν συνεπάγεται την αναγνώριση απομείωσης ή αθέτησης;
- έχει παρέλθει ένα έτος από την αναδιάρθρωση
- δεν υπάρχει μετά την αναδιάρθρωση κανένα καθυστερούμενο ποσό πληρωμής ή ανησυχία όσον αφορά την πλήρη αποπληρωμή του ανοίγματος, σύμφωνα με τους όρους κατόπιν της ανοχής. Η μη ύπαρξη ανησυχιών προσδιορίζεται μετά από ανάλυση της χρηματοοικονομικής κατάστασης του οφειλέτη. Μπορεί να θεωρηθεί ότι παύουν να υφίστανται ανησυχίες όταν ο οφειλέτης έχει καταβάλει, μέσω των τακτικών πληρωμών του, σύμφωνα με τους όρους της αναδιάρθρωσης, συνολικό ποσό ύψους ίσου με το ποσό που ήταν προηγουμένως καθυστερούμενο (όπου υπήρχαν καθυστερούμενα ποσά) ή που έχει διαγραφεί (όπου δεν υπήρχαν καθυστερούμενα ποσά) στα πλαίσια της αναδιάρθρωσης, ή ο οφειλέτης έχει καταδείξει με άλλον τρόπο την ικανότητά του να συμμορφωθεί με τους όρους της αναδιάρθρωσης.

Για τα αναδιρθωμένα δάνεια ο Όμιλος ακολουθεί παρόμοιες διαδικασίες αξιολόγησης της οικονομικής κατάστασης του πιστούχου με αυτές που ακολουθεί για δάνεια που δίνονται για πρώτη φορά, ενώ η παρακολούθηση των οφειλών γίνεται πιο συστηματικά. Αυτό σημαίνει ότι ο Όμιλος διενεργεί τουλάχιστον τα ακόλουθα:

- Κατά την επαναδιαπραγμάτευση των όρων, προβαίνει σε επαναξιολόγηση της οικονομικής κατάστασης του οφειλέτη λαμβάνοντας υπόψη όλες τις οικονομικές ή άλλες παραμέτρους που επηρεάζουν την πιστοληπτική του ικανότητα.
- Ελέγχει το δείκτη δανειακών υποχρεώσεων προς το εισόδημα (PTI) και τον δείκτη Δάνειο προς Αξία Εξασφάλισης (LTV).
- Παρακολουθεί συστηματικά τυχόν μεταβολές στα οικονομικά και λοιπά στοιχεία του δανειολήπτη ή αντίστοιχα τη συναλλακτική συμπεριφορά του πελάτη στην περίπτωση της λιανικής τραπεζικής, τουλάχιστον για τρία έτη ή μέχρι να εξαλειφθούν οι λόγοι που υπαγόρευαν την αναδιάρθρωση.
- Διαθέτει καταγεγραμμένες πολιτικές και διαδικασίες για την παρακολούθηση των δανείων που τελούν υπό ρύθμιση και υιοθετεί ασφαλιστικές δικλίδες που διασφαλίζουν σε ικανοποιητικό βαθμό ότι οι πολιτικές και οι διαδικασίες αυτές ακολουθούνται.
- Τα δάνεια που έχουν αναδιρθωθεί παρακολουθούνται ως ειδικές κατηγορίες, διακριτά στο μηχανογραφικό σύστημα του Ομίλου ενώ αντιμετωπίζονται όπως τα δάνεια που έχουν περιέλθει σε προσωρινή καθυστέρηση.

Η ταξινόμηση στα ανοίγματα σε αναδιάρθρωση διακόπτεται, όταν πληρούνται όλες οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- η σύμβαση θεωρείται εξυπηρετούμενη, ακόμη και όταν έχει αναταξινομηθεί από την κατηγορία μη εξυπηρετούμενων, αφού η ανάλυση της οικονομικής κατάστασης του οφειλέτη έδειξε ότι δεν πληρούσε πλέον τις προϋποθέσεις για να θεωρείται μη εξυπηρετούμενη
- έχει παρέλθει ελάχιστη διετής περίοδος αναστολής από την ημερομηνία που το άνοιγμα σε αναδιάρθρωση θεωρήθηκε εξυπηρετούμενο
- έχουν πραγματοποιηθεί τακτικές πληρωμές περισσότερο σημαντικού συνολικού ποσού κεφαλαίου ή τόκων, τουλάχιστον κατά το ήμισυ της περιόδου αναστολής
- κανένα από τα ανοίγματα έναντι του οφειλέτη δεν εμφανίζει καθυστέρηση άνω των 30 ημερών στο τέλος της περιόδου αναστολής.

Στην περίπτωση που δεν πληρούνται οι παραπάνω προϋποθέσεις στο τέλος της περιόδου αναστολής, το άνοιγμα εξακολουθεί να προσδιορίζεται ως αναδιαρθρωμένο εξυπηρετούμενο υπό αναστολή, έως ότου εκπληρωθούν όλες οι προϋποθέσεις. Οι προϋποθέσεις αξιολογούνται τουλάχιστον σε τριμηνιαία βάση. Οι αναδιαρθρώσεις δανείων αποτελούν για την Τράπεζα αντικειμενικές ενδείξεις (trigger events) που οδηγούν στη διενέργεια ελέγχου απομείωσης (impairment test) και ακολουθούνται οι κανόνες που περιγράφονται κατά τα δύο στάδια του Ειδικού και του Γενικού Ελέγχου Απομείωσης. Τα αναδιαρθρωμένα δάνεια ταξινομούνται με βάση την ίδια κλίμακα πιστοληπτικής αξιολόγησης με το υπόλοιπο χαρτοφυλάκιο της Τράπεζας. Στον Πίνακα 8 αναλύονται τα ποσά της συγκεκριμένης κατηγορίας δανείων ανά χαρτοφυλάκιο.

(τα ποσά σε χιλ.ευρώ)

	2015	2014
ΣΥΝΟΛΟ ΤΡΑΠΕΖΑΣ	709.523	601.362
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΠΙΣΤΗ	564.171	453.060
ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΗ ΠΙΣΤΗ	104.410	98.009
ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΗ ΠΙΣΤΗ	40.942	50.292
Καταναλωτικά Δάνεια	25.442	28.899
Ελεύθερα Δάνεια	11.499	16.354
Πιστωτικές Κάρτες	4.001	5.039

Πίνακας 8: Ποσά ανοιγμάτων που υπάγονται κανονιστικά σε καθεστώς αναδιάρθρωσης

5.7 Πληροφοριακοί πίνακες για τον Πιστωτικό Κίνδυνο

(τα ποσά σε χιλ.ευρώ)

	2015	2014
Ετήσια μέση αξία ανοιγμάτων μετά προβλέψεων απομείωσης	4.288.220	4.664.398
Κεντρικές κυβερνήσεις ή κεντρικές τράπεζες	138.874	224.393
Περιφερειακές κυβερνήσεις και τοπικές αρχές	2.787	3.120
Οντότητες του δημοσίου τομέα	107.290	99.724
Διεθνείς Οργανισμοί	0	1
Τράπεζες και χρηματοδοτικά ιδρύματα	79.997	112.908
Επιχειρήσεις	1.433.620	1.650.663
Λιανική Τραπεζική	402.745	516.697
Εξασφαλισμένα με ακίνητη περιουσία	602.207	808.476
Αθέτηση	1.078.000	999.971
Στοιχεία που υπάγονται εποπτικά σε κατηγορίες υψηλού κινδύνου	0	0
Ανοίγματα σε μετοχές	15.621	0
Λοιπά ανοίγματα	427.078	248.444

Πίνακας 9 : Σύνολο ετήσιας μέσης αξίας ανοιγμάτων, σύμφωνα με την Τυποποιημένη Προσέγγιση μετά προβλέψεων απομείωσης.

(τα ποσά σε χιλ.ευρώ)

	Σύνολο Χορηγήσεων	Μη εξυπηρετούμενα (EBA definition)	ΕΚ ΤΩΝ ΟΠΟΙΩΝ : ΣΕ οριστική καθυστέρηση	Προβλέψεις απομείωσης
Σύνολο Τράπεζας	3.927.616,31	2.218.036,27	1.055.348,69	1.170.188,18
Επιχειρηματική Πίστη	3.106.594,59	1.797.051,42	834.351,91	942.616,05
-Μεγάλες Επιχειρήσεις	1.093.630,01	329.040,49	186.155,00	206.621,23
-Μικρομεσαίες	1.246.330,45	847.683,85	350.714,99	456.269,11
-Λοιπές Επιχειρήσεις	766.634,13	620.327,09	297.481,92	279.725,71
Στεγαστική Πίστη	519.826,85	213.688,48	93.225,75	68.545,54
Καταναλωτική Πίστη	301.194,87	207.296,37	127.771,03	159.026,60
Νότιος Ελλάδα	3.144.735,63	1.626.031,17	760.998,99	896.933,52
Επιχειρηματική Πίστη	2.523.920,80	1.307.592,38	593.957,16	717.037,21
-Μεγάλες Επιχειρήσεις	1.035.718,31	286.364,17	161.508,07	180.047,95
-Μικρομεσαίες	994.056,41	642.817,85	264.601,35	363.661,43
-Λοιπές Επιχειρήσεις	494.146,09	378.410,36	167.847,75	173.327,82
Στεγαστική Πίστη	376.071,20	150.095,68	67.084,87	50.361,70
Καταναλωτική Πίστη	244.743,63	168.343,11	99.956,95	129.534,61
Βόρειος Ελλάδα	782.880,68	592.005,10	294.349,70	273.254,67
Επιχειρηματική Πίστη	582.673,79	489.459,04	240.394,74	225.578,84
-Μεγάλες Επιχειρήσεις	57.911,71	42.676,32	24.646,93	26.573,28
-Μικρομεσαίες	252.274,04	204.865,99	86.113,64	92.607,67
-Λοιπές Επιχειρήσεις	272.488,04	241.916,73	129.634,17	106.397,89
Στεγαστική Πίστη	143.755,65	63.592,80	26.140,88	18.183,84
Καταναλωτική Πίστη	56.451,24	38.953,25	27.814,07	29.491,99

Πίνακας 10: Κατανομή δανειακού χαρτοφυλακίου Ομίλου.

(τα ποσά σε χιλ.ευρώ)

Περίοδοι	Επιχειρηματική Πίστη	Στεγαστική Πίστη	Καταναλωτική Πίστη	Σύνολο
Έως 1 μήνα	150.923	56.333	34.850	242.106
Από 1 έως 3 μήνες	145.143	4.568	2.667	152.378
Από 3 μήνες έως 1 έτος	691.425	21.272	11.316	724.014
Από 1 έως 5 έτη	339.164	112.088	67.211	518.462
Πλέον των 5 ετών	837.324	257.020	26.124	1.120.467
Σύνολο Χορηγήσεων	2.163.979	451.281	142.168	2.757.428

Πίνακας 11: Κατανομή ανοιγμάτων του Ομίλου σύμφωνα με την ληκτότητα τους.

Πίνακας 12: Ετήσια συμφωνία κίνησης προβλέψεων.
(τα ποσά σε χιλ. ευρώ)

	Αλληλόχρεα ιδιωτών	Πιστωτικές κάρτες	Δάνεια τακτής λήξης	Στεγαστικά Δάνεια	Επιχειρηματικά δάνεια	Σύνολο
Υπόλοιπο 1ης Ιανουαρίου 2014	30.654,83	20.087,91	34.477,54	38.012,02	313.145,77	436.378,07
Πρόβλεψη για απομείωση δανείων	4.675,10	1.131,03	1.215,58	1.004,70	101.966,89	109.993,30
Διαγραφές δανείων χρήσης	0,00	0,00	0	0,00	-68,46	-68,46
Αποπληρωμές διαγραμμένων δανείων στη χρήση						0
Διαφορές συναλλάγματος						
Υπόλοιπο 31ης Δεκεμβρίου 2014	35.329,93	21.218,93	35.693,13	39.016,73	415.044,20	546.302,91
Υπόλοιπο 1ης Ιανουαρίου 2015	35.329,93	21.218,93	35.693,13	39.016,73	415.044,20	546.302,91
Πρόβλεψη για απομείωση δανείων	30.552,08	15.855,32	20.383,73	29.528,81	531.680,05	628.000,00
Διαγραφές δανείων χρήσης	0,00	0,00	-6,52	0,00	-4.108,21	-4.114,73
Αποπληρωμές διαγραμμένων δανείων στη χρήση						0
Διαφορές συναλλάγματος						
Υπόλοιπο 31ης Δεκεμβρίου 2015	65.882,01	37.074,25	56.070,33	68.545,54	942.616,05	1.170.188,18

5.8 Εσωτερικό Κεφάλαιο για τον Πιστωτικό Κίνδυνο

Πέραν των ελάχιστων κεφαλαιακών απαιτήσεων για τον Πιστωτικό Κίνδυνο όπως υπολογίζονται σύμφωνα με την Τυποποιημένη προσέγγιση ο Όμιλος, στα πλαίσια της Διαδικασίας Αξιολόγησης Επάρκειας Εσωτερικού Κεφαλαίου (ΔΑΕΕΚ), υπολογίζει εσωτερικό κεφάλαιο για το ενδεχόμενο υποεκτίμησης του συγκεκριμένου κινδύνου. Ειδικότερα στα πλαίσια της ΔΑΕΕΚ, ο Όμιλος υπολογίζει την αναμενόμενη και μη αναμενόμενη ζημιά του χαρτοφυλακίου του καθώς και το απαραίτητο εποπτικό κεφάλαιο που θα απαιτούνταν για να καλυφθεί αυτή.

Επιπλέον κατά την διαδικασία αυτή αξιολογούνται ποσοτικά και ποιοτικά μεγέθη αναφορικά με την εξέλιξη της αποδοτικότητας του κάθε χαρτοφυλακίου σε σχέση με την εξέλιξη του συνολικού κινδύνου ανά χαρτοφυλάκιο, τη διαχρονική εξέλιξη της ποιότητας των ανοιγμάτων, την εξέλιξη των ανοιγμάτων που έχουν χαρακτηριστεί αμφιβόλου είσπραξης και την πολιτική προβλέψεων-διαγραφών

Τέλος ο Όμιλος με βάση τις βασικές παραμέτρους που υπολογίζει με την χρήση ιστορικών δεδομένων (Πιθανότητες Αθέτησης (PD), Ζημιές Δεδομένης Αθέτησης (LGD)) προβαίνει στην υλοποίηση και εφαρμογή ασκήσεων ακραίων καταστάσεων για τον πιστωτικό κίνδυνο (stress-testing). Οι εν λόγω ασκήσεις συμπεριλαμβάνουν την δημιουργία μακροοικονομικών σεναρίων, την μέτρηση της επίπτωσης τους στις βασικές παραμέτρους πιστωτικού κινδύνου και τέλος την επίπτωση των ακραίων αναμενόμενων και μη-αναμενόμενων ζημιών που εκτιμήθηκαν στους βασικούς κεφαλαιακούς δείκτες του Ομίλου.

6. ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ

Ο καθορισμός των ορίων στο Τραπεζικό Χαρτοφυλάκιο γίνεται με κριτήριο την ορθολογική διασπορά των κεφαλαίων του Ομίλου και την αποφυγή των συγκεντρώσεων σε διάφορους τομείς της οικονομίας, σε γεωγραφικές περιοχές ή σε συνδεδεμένα αντισυμβαλλόμενα μέρη.

Ο κίνδυνος συγκέντρωσης στο Τραπεζικό χαρτοφυλάκιο εμπίπτει στην αρμοδιότητα του ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΚΑΙ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ της Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνων. Για τον κίνδυνο συγκέντρωσης το συγκεκριμένο τμήμα:

- Λαμβάνει όπου θεωρεί απαραίτητο κλαδικές μελέτες αναφορικά με τον βαθμό πιστωτικής επικινδυνότητας προκειμένου να εντοπιστούν επικίνδυνοι κλάδοι στους οποίους πρέπει να περιοριστεί η πιστωτική επέκταση.
- Αξιολογεί τον κίνδυνο συγκέντρωσης που μπορεί να προκύψει από: ανοίγματα σε συγκεκριμένους πελάτες ή ομάδες συνδεδεμένων πελατών (group) και/ή ανοίγματα σε ομάδες αντισυμβαλλόμενων των οποίων η πιθανότητα αθέτησης επηρεάζεται από κοινούς παράγοντες όπως μακροοικονομικό περιβάλλον, γεωγραφική θέση, κλάδο δραστηριότητας, νόμισμα, χρησιμοποίηση παρόμοιων τεχνικών μείωσης κινδύνου.
- Παρακολουθεί την επάρκεια του πλαισίου και των μέτρων που χρησιμοποιούνται, τα όρια που έχουν τεθεί και τις μεθόδους παρακολούθησής τους, την διενέργεια stress test και τη χρήση των αποτελεσμάτων τους στη διαμόρφωση συστήματος ορίων.

Επιπλέον σύμφωνα με το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο ο κίνδυνος συγκέντρωσης παρακολουθείται μέσω των Μεγάλων Χρηματοδοτικών Ανοιγμάτων (ΜΧΑ) ανά ομάδα συνδεδεμένων πελατών. Ως χρηματοδοτικό άνοιγμα νοείται το σύνολο των εντός και εκτός ισολογισμού στοιχείων ενός πιστωτικού ιδρύματος (δάνεια, εγγυητικές επιστολές, ενέγγυες πιστώσεις κλπ) που αφορούν σε μια ομάδα συνδεδεμένων πελατών (Όμιλος).

Ο υπολογισμός των ελάχιστων κεφαλαιακών απαιτήσεων για τον κίνδυνο συγκέντρωσης γίνεται στα πλαίσια της Διαδικασίας Αξιολόγησης Επάρκειας Εσωτερικού Κεφαλαίου. Βάσει αυτού εξετάζονται δείκτες συγκέντρωσης του χαρτοφυλακίου σε επίπεδο κλάδου ή χρηματοδοτικών ανοιγμάτων και υπολογίζεται το εσωτερικό κεφάλαιο για την κάλυψη απωλειών εξαιτίας του κινδύνου συγκέντρωσης.

7. ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ: ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΑ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΑ ΣΤΗΝ ΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Ο Όμιλος στα πλαίσια του κανονιστικού πλαισίου της Βασιλείας III υπολογίζει τις ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις για τον Πιστωτικό κίνδυνο σύμφωνα με την Τυποποιημένη προσέγγιση. Στα πλαίσια της πράξης αυτής το πιστωτικό ίδρυμα έχει επιλέξει ως Εξωτερικό Οργανισμό Πιστοληπτικής Αξιολόγησης την εταιρεία «ICAP ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΡΕΥΝΩΝ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ» η οποία έχει αναγνωρισθεί από την ΤτΕ σύμφωνα με την απόφαση 262/8/26.6.2008. Οι πιστοληπτικές διαβαθμίσεις του ΕΟΠΑ χρησιμοποιούνται για τα ανοίγματα που υπάγονται στην κατηγορία «Ανοίγματα έναντι Επιχειρήσεων». Η μεταφορά των πιστοληπτικών αξιολογήσεων για στοιχεία που δεν περιλαμβάνονται στο χαρτοφυλάκιο συναλλαγών γίνεται ηλεκτρονικά μέσω του Συστήματος Μέτρησης Πιστωτικού Κινδύνου το οποίο έχει αναπτυχθεί και συνδέεται απευθείας με το πληροφοριακό σύστημα του ως άνω αναφερόμενου ΕΟΠΑ.

Για τα ανοίγματα της κατηγορίας ιδρυμάτων του χρηματοπιστωτικού τομέα η Τράπεζα χρησιμοποιεί τις διαθέσιμες αξιολογήσεις των αναγνωρισμένων ΕΟΠΑ Moody's Investors Service, Standard & Poor's Rating Services και Fitch Ratings οι οποίοι έχουν αναγνωρισθεί από την ΤτΕ σύμφωνα με την απόφαση 250/4/25.9.2007. Οι διαβαθμίσεις των ανωτέρω ΕΟΠΑ χρησιμοποιούνται και για εκδότες τίτλων οι οποίοι δεν περιλαμβάνονται στο χαρτοφυλάκιο συναλλαγών.

Η πολιτική του Ομίλου είναι όπως το ύψος των παρεχόμενων πιστωτικών διευκολύνσεων να μην ξεπερνά την ικανότητα αποπληρωμής των αντισυμβαλλομένων. Για τον λόγο αυτό εφαρμόζονται πολιτικές για την αντιστάθμιση και μείωση των πιστωτικών κινδύνων μέσω της λήψης εξασφαλίσεων. Οι πολιτικές αυτές καθορίζουν τα είδη των εξασφαλίσεων που αναγνωρίζονται ως εμπράγματα εξασφαλίσεις και τις μεθόδους για την αποτίμησή τους.

Όσον αφορά στην χρήση τεχνικών μείωσης του πιστωτικού κινδύνου η Τράπεζα εφαρμόζει την Αναλυτική Μέθοδο Χρηματοοικονομικών Εξασφαλίσεων (Κανονισμός 575/2013). Στους Πίνακες 13 και 14 εμφανίζονται τα ανοίγματα του Ομίλου ανά στάθμιση καθώς και η επίπτωση της εφαρμογής μεθόδων μείωσης πιστωτικού κινδύνου (CRM) και συντελεστών μετατροπής στοιχείων εκτός ισολογισμού (CCF).

(τα ποσά σε χιλ.ευρώ)

Κατηγορίες ανοιγμάτων	0%	20%	35%	50%	75%	100%	150%	250%
Κεντρικές κυβερνήσεις ή κεντρικές τράπεζες	220.086							
Τοπική Αυτοδιοίκηση		2.612						
Οντότητες του δημοσίου τομέα		85.997				317		
Πολυμερείς Τράπεζες Ανάπτυξης								
Διεθνείς Οργανισμοί								
Τράπεζες και χρημ/κά ιδρύματα	49.883	27.624		0		184		
Επιχειρήσεις				116.510		804.595	385.586	
Λιανική Τραπεζική					342.612			
Εξασφαλισμένα με ακίνητη περιουσία			266.510	197.418				
Αθέτηση						1.021.423	9.861	
Στοιχεία υψηλού κινδύνου								
Καλυμμένα ομόλογα								
Βραχυπρόθεσμη πιστολ αξιολόγηση								
Μερίδια ΟΣΕΚΑ								
Ανοίγματα σε μετοχές						1.130		15.063
Λοιπά ανοίγματα	24.426	21.993				481.771		61.520
Σύνολο	294.395	138.225	266.510	313.928	342.612	2.309.420	395.447	76.583

Πίνακας 13: Αξίες ανοιγμάτων σύμφωνα με τους συντελεστές στάθμισης της Τυποποιημένης Προσέγγισης

(τα ποσά σε χιλ.ευρώ)

Κατηγορίες ανοιγμάτων	Ανοίγματα προ CCF & CRM		Ανοίγματα μετά CCF & CRM		Σταθμισμένο. Ενεργητικό
	Εντός Ισολογισμού	Εκτός Ισολογισμού	Εντός Ισολογισμού.	Εκτός Ισολογισμού	
Κεντρικές κυβερνήσεις ή κεντρικές τράπεζες	110.885	0	196.621	23.465	0
Τοπική Αυτοδιοίκηση	2.542	70	2.542	34	515
Οντότητες του δημοσίου τομέα	106.236	494	85.621	74	17.393
Πολυμερείς Τράπεζες Ανάπτυξης	0	0	0	0	0
Διεθνείς Οργανισμοί	0	0	0	0	0
Τράπεζες και χρημ/κά ιδρύματα	47.775	16.217	60.463	8.175	5.597
Επιχειρήσεις	997.062	344.244	957.405	142.043	1.189.822
Λιανική Τραπεζική	205.082	140.955	188.086	45.803	157.658
Εξασφαλισμένα με ακίνητη περιουσία	456.747	7.181	456.747	5.357	186.800
Αθέτηση	1.095.185	0	1.012.730	0	1.013.414
Στοιχεία υψηλού κινδύνου	0	0	0	0	0
Καλυμμένα ομόλογα	0	0	0	0	0
Βραχυπρόθεσμη αξιολόγηση	0	0	0	0	0
Μερίδια ΟΣΕΚΑ	0	0	0	0	0
Ανοίγματα σε μετοχές	16.194	0	16.194	0	38.788
Λοιπά ανοίγματα	526.218	63.492	526.218	1.237	577.715
Σύνολο	3.563.925	572.653	3.502.627	226.189	3.187.703

Πίνακας 14: Αξίες ανοιγμάτων πριν και μετά την εφαρμογή μεθόδων μείωσης πιστωτικού κινδύνου (CRM) και συντελεστών μετατροπής στοιχείων εκτός ισολογισμού (CCF).

8. ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ: ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΜΕΙΩΣΗΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΣΤΗΝ ΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Ο Όμιλος κάνει χρήση της Τυποποιημένης Προσέγγισης για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων για τον πιστωτικό κίνδυνο. Στα πλαίσια αυτά ο Όμιλος δεν χρησιμοποιεί εντός και εκτός ισολογισμού συμψηφισμό στοιχείων.

Η διαχείριση όλων των εξασφαλίσεων γίνεται από την Διεύθυνση Διαχείρισης Δανείων σε συνεργασία με το δίκτυο καταστημάτων. Αναφορικά με τις πολιτικές και τις διαδικασίες αποτίμησης των εξασφαλίσεων ισχύουν τα εξής ανά κατηγορία.

- Για τις χρηματοοικονομικές εξασφαλίσεις η αποτίμηση για κεφαλαιακούς σκοπούς γίνεται με την χρήση της κατάλληλης προσαρμογής όπως προβλέπεται στον Κανονισμό 575/2013, άρθρα 223-224.
- Για τις εμπράγματα εξασφαλίσεις (ακίνητα), αναφορικά με τα εμπορικά ακίνητα των οποίων η ημερομηνία εκτίμησης τους είναι παλαιότερη του ενός έτος και τις κατοικίες των οποίων οι ημερομηνίες εκτίμησης είναι παλαιότερες των 3 ετών ο Όμιλος προσαρμόζει την αξία των εξασφαλίσεων σύμφωνα με στατιστικές μεθόδους (Κανονισμός 575/2013, άρθρο 208). Η αξία κάθε εξασφάλισης λογίζεται ως το μικρότερο ποσό μεταξύ της καταναγκαστικής τιμής πώλησης του ακινήτου και του ποσού της υποθήκης.
- Για την μη-χρηματοδοτούμενη προστασία ισχύουν τα κάτωθι. Για τα επιχειρηματικά δάνεια λαμβάνονται εταιρικές εγγυήσεις οι οποίες οδηγούν σε στάθμιση σύμφωνα με τις πιστοληπτικές διαβαθμίσεις των αναγνωρισμένων από την ΤτΕ ΕΟΠΑ (αποφάσεις 262/8/26.6.2008 και 250/4/25.9.2007). Δεν

χρησιμοποιούνται στην παρούσα φάση από την Τράπεζα ως τεχνική μείωσης πιστωτικού κινδύνου Πιστωτικά παράγωγα.

Τα κυριότερα είδη εξασφαλίσεων που ο Όμιλος αποδέχεται σύμφωνα με την πολιτική πιστοδοτήσεων αναλύονται στις κάτωθι κατηγορίες.

- Υποθηκοπροσημειώσεις σε αστικά και εντός σχεδίου ακίνητα που να καλύπτουν το ύψος των χρηματοδοτήσεων.
- Μετρητά ή Καταθέσεις.
- Εγγυήσεις του Ελληνικού Δημοσίου, Τραπεζών, ΕΤΕΑΝ και εταιρειών υψηλής πιστοληπτικής διαβάθμισης.
- Συναλλαγματικές και επιταγές πελατείας.
- Εκχωρημένα φορτωτικά έγγραφα εξαγωγών.
- Ενεχύραση εμπορευμάτων με τίτλους Γενικών Αποθηκών .
- Ενεχύραση γεγεννημένων απαιτήσεων με βάση τιμολόγια-πιστοποιήσεις που προέρχονται από Συμβάσεις με Δημόσιο, Δημόσιους Οργανισμούς ή και Ν.Π.Δ.Δ .
- Ναυτικές προσημειώσεις.
- Ενεχύραση Χρεογράφων: Τραπεζικές μετοχές, Τραπεζικά Ομόλογα, Ομόλογα του Δημοσίου, Έντοκα Γραμμάτια του Δημοσίου, Εταιρικά Ομόλογα, Μετοχές εισηγμένες στο Χρηματιστήριο μεγάλων Ανωνύμων Εταιρειών, μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων.

Πολιτική του Ομίλου αποτελεί η επαρκής διαφοροποίηση του χαρτοφυλακίου των καλυμμάτων που λαμβάνει προκειμένου να αποφευχθούν οι συγκεντρώσεις κινδύνου αγοράς ή πιστωτικού κινδύνου στα χρησιμοποιούμενα μέσα πιστωτικού κινδύνου. Σημειώνεται ότι το σύνολο του καλυμμένου χαρτοφυλακίου με χρηματοοικονομικά στοιχεία αποτελείται σχεδόν εξ ολοκλήρου από καταθέσεις. Η συνολική αξία ανοίγματος που καλύπτεται – μετά την εφαρμογή προσαρμογών μεταβλητότητας - από αποδεκτές χρηματοοικονομικές εξασφαλίσεις και από εγγυήσεις αποτυπώνεται στον Πίνακα 15

(τα ποσά σε χιλ.ευρώ)

	2015	2015	2014	2014
	χρημικές εξασφαλίσεις.	εγγυήσεις.	χρημικές εξασφαλίσεις.	εγγυήσεις.
	76.622	122.363	87.117	138.915
Οντότητες του δημοσίου τομέα	547	20.415	646	21.255
Τράπεζες και χρηματοδοτικά ιδρύματα	406	0	278	0
Επιχειρήσεις	31.162	34.621	52.162	64.613
Λιανική Τραπεζική	25.952	3.425	28.462	6.768
Αθέτηση	18.554	63.901	5.569	46.278

Πίνακας 15: Συνολικές αξίες ανοιγμάτων με εξασφάλιση.

9. ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΑΝΤΙΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΟΥ

Τα ανοίγματα για τα οποία υπολογίζεται πιστωτικός κίνδυνος αντισυμβαλλομένου προέρχονται από συναλλαγές:

- Εξω-χρηματιστηριακών πράξεων επί παραγώγων μέσων.
- Πράξεων χρηματοδότησης τίτλων ή βασικών εμπορευμάτων.
- Πράξεων με μακριά προθεσμία διακανονισμού.

Το πιστωτικό ίδρυμα προσδιορίζει την αξία ανοίγματος για τις ανωτέρω συναλλαγές με την χρήση της μεθόδου Αποτίμησης με Βάση Τρέχουσες Τιμές Αγοράς (Mark to Market Method) όπως καθορίζεται στο άρθρο 274 του Κανονισμού 575/2013. Σύμφωνα με την μεθοδολογία αυτή η αξία του ανοίγματος για κάθε σύμβαση υπολογίζεται ως το άνοιγμα του τρέχοντος κόστους αντικατάστασης, εφόσον είναι θετικό, και του δυνητικού μελλοντικού ανοίγματος. Το τρέχον κόστος αντικατάστασης της σύμβασης είναι η τρέχουσα αγοραία αξία της σύμβασης ενώ η αξία του δυνητικού μελλοντικού πιστωτικού ανοίγματος υπολογίζεται με την χρήση πολλαπλασιαστών ανά κατηγορία και διάρκεια σύμβασης σύμφωνα με προκαθορισμένους συντελεστές. Ο υπολογισμός των ελάχιστων

κεφαλαιακών απαιτήσεων για τον πιστωτικό κίνδυνο αντισυμβαλλομένου γίνεται σύμφωνα με την Τυποποιημένη Προσέγγιση.

Ο Όμιλος έχει ορίσει εσωτερικές διαδικασίες για τα όρια διαπραγμάτευσης της Διεύθυνσης Διαχείρισης Διαθεσίμων αναφορικά με τον έλεγχο του πιστωτικού κινδύνου αντισυμβαλλομένου. Τα όρια διαπραγμάτευσης σύμφωνα με το οργανόγραμμα της Τράπεζας παρακολουθούνται από την Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων η οποία μετρά τον κίνδυνο και ενημερώνει αρμοδίως.

Για την συνομολόγηση πράξεων για προϊόντα που δεν περιλαμβάνονται στις υφιστάμενες διαδικασίες της Τράπεζας απαιτείται έγκριση του Συμβουλίου Διαχείρισης Ενεργητικού Παθητικού (ALCO). Η αξία των ανοιγμάτων του Ομίλου που υπόκεινται σε κίνδυνο αντισυμβαλλομένου, ανά κατηγορία ανοίγματος, εμφανίζεται συγκεντρωτικά στον Πίνακα 16.

	(τα ποσά σε χιλ.ευρώ)	
	2015	2014
Σύνολο κατηγοριών ανοιγμάτων - Τυποποιημένη Προσέγγιση	542	646
Τράπεζες και χρηματοδοτικά ιδρύματα	537	614
Επιχειρήσεις	5	31

Πίνακας 16 : .Ανοίγματα του Ομίλου τα οποία υπόκεινται σε κίνδυνο αντισυμβαλλομένου.

10. ΤΙΤΛΟΠΟΙΗΣΗ: ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Η εταιρεία «Stegasis Mortgage Finance plc» με έδρα το Ηνωμένο Βασίλειο η οποία ήταν εταιρεία ειδικού σκοπού για την τιτλοποίηση μέρους των στεγαστικών δανείων της Τράπεζας και στην οποία η Τράπεζα δεν είχε άμεση συμμετοχή, λύθηκε και τέθηκε σε εκκαθάριση με την από 27/06/2012 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας. Σημειώνεται τέλος ότι πέραν της προαναφερθείσας τιτλοποίησης ο Όμιλος δεν έχει λοιπά ανοίγματα σε θέσεις τιτλοποίησης.

11. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΑΓΟΡΑΣ, ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ

11.1 Ορισμός Κινδύνου Αγοράς

Ο κίνδυνος αγοράς είναι ο κίνδυνος απώλειας της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών μέσων που προκύπτει από δυσμενείς αλλαγές στις μεταβλητές της αγοράς όπως αλλαγές στα επιτόκια, στις χρηματιστηριακές αξίες και στις συναλλαγματικές ισοτιμίες.

Ο κίνδυνος αγοράς αναλύεται στα παρακάτω είδη κινδύνου:

- Κίνδυνος επιτοκίου: Είναι ο κίνδυνος αυξομειώσεων των κερδών ή της αξίας των στοιχείων του ενεργητικού που προκύπτει από μετατοπίσεις της καμπύλης επιτοκίων (yield curve) και ο οποίος πηγάζει από τον ετεροχρονισμό στην αναπροσαρμογή των επιτοκίων των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού του Ομίλου.
- Συναλλαγματικός κίνδυνος: Είναι ο κίνδυνος που προκύπτει από αλλαγές στις συναλλαγματικές ισοτιμίες και την επίπτωσή τους στα έσοδα του Ομίλου.
- Κίνδυνος χρηματιστηριακών αξιών: Είναι ο κίνδυνος που προκύπτει από αλλαγές της χρηματιστηριακής αξίας των χρηματοοικονομικών αξιών που κατέχει ο Όμιλος.

11.2 Ορισμός Κινδύνου Ρευστότητας

Ο κίνδυνος ρευστότητας είναι ο κίνδυνος μείωσης των κερδών, των κεφαλαίων και του ενεργητικού του Ομίλου που προκύπτει από την αδυναμία της Τράπεζας να καλύψει τις τρέχουσες υποχρεώσεις της λόγω έλλειψης ρευστών διαθεσίμων.

11.3 Ορισμός Λειτουργικού Κινδύνου

Ο Λειτουργικός Κίνδυνος είναι ο κίνδυνος που απορρέει από ανεπαρκείς εσωτερικές διαδικασίες ή παραβιάσεις των διαδικασιών αυτών, ανθρωπίνη συμπεριφορά, συστήματα ή από εξωτερικούς παράγοντες.

11.4 Παρακολούθηση και Διαχείριση Κινδύνου Αγοράς, Ρευστότητας και Λειτουργικού Κινδύνου

Το ΤΜΗΜΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΗΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΛΟΙΠΩΝ ΚΙΝΔΥΝΩΝ της Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνων ασχολείται με τον κίνδυνο αγοράς, τον κίνδυνο επιτοκίου, τον κίνδυνο ρευστότητας και τον λειτουργικό κίνδυνο. Εξελίσσει συστήματα για την αντιστάθμιση και μείωση των κινδύνων αυτών και παρακολουθεί την αποτελεσματικότητα των αντισταθμίσεων και των τεχνικών μείωσης κινδύνου στα πλαίσια της πολιτικής και της διαχείρισης των ορίων που έχουν καθορισθεί από το Συμβούλιο Διαχείρισης Ενεργητικού Παθητικού.

Πιο συγκεκριμένα:

Για τον κίνδυνο αγοράς :

- Καθορίζει τις βασικές αρχές αποτίμησης θέσεων.
- Συσχετίζει τον αναλαμβανόμενο κίνδυνο με την απαιτούμενη απόδοση.
- Παρακολουθεί την ορθότητα των μεθόδων λογιστικοποίησης των πραγματοποιούμενων συναλλαγών από τη διεύθυνση Διαχείρισης Διαθεσίμων.
- Επεξεργάζεται και υποβάλλει στην Τράπεζα της Ελλάδος τα στοιχεία που αφορούν στην κεφαλαιακή επάρκεια της Τράπεζας για τον Κίνδυνο αγοράς.
- Παρακολουθεί και ελέγχει καθημερινά την τήρηση των εγκεκριμένων από το «Συμβούλιο Διαχείρισης Ενεργητικού-Παθητικού και χάραξης Στρατηγικής και Πολιτικής» ορίων, που αφορούν την Διεύθυνση Χρηματαγορών και Διαχείρισης Διαθεσίμων και πληροφορεί τις αρμόδιες Διευθύνσεις για ενδεχόμενες υπερβάσεις.
- Εξειδικεύει (με τη συνεργασία των αρμόδιων εκτελεστικών μονάδων) τα όρια ανάληψης κινδύνων κατά είδος κινδύνου και ανά αντισυμβαλλόμενο, κλάδο, χώρα, νόμισμα, είδος πιστοδοτήσεων, μορφή χρηματοπιστωτικών τίτλων, παραγώγων κλπ και παρακολουθεί την τήρησή τους, διατηρώντας το συνολικό επίπεδο κινδύνων σταθερό, ανάλογα με τις συνθήκες της αγοράς και τις ανάγκες της Τράπεζας.
- Προτείνει τον επαναπροσδιορισμό των ορίων ανάλογα με τις ανάγκες της Τράπεζας και τη συμπεριφορά της αγοράς.
- Εντοπίζει τυχόν συγκέντρωση κινδύνων και κάνει προτάσεις για τον επιμερισμό τους, μέσω διαφοροποίησης των χαρτοφυλακίων (diversification effect) ή αντιστάθμισής (hedging, risk mitigation) τους με στόχο τη μείωση του συνολικού κινδύνου της Τράπεζας.
- Επεξεργάζεται μεθοδολογίες και διαδικασίες για την εκτίμηση του εσωτερικού κεφαλαίου για την κάλυψη τυχόν υποεκτίμησης του Κινδύνου Αγοράς από τις διατάξεις της Βασιλείας.

Για τον κίνδυνο ρευστότητας:

- Επεξεργάζεται, παρακολουθεί και υποβάλλει στην Τράπεζα της Ελλάδος τα στοιχεία που αφορούν στους υποχρεωτικούς δείκτες ρευστότητας με τη μορφή ελάχιστων ορίων.
- Αναπτύσσει μεθόδους μέτρησης και παρακολούθησης του κινδύνου ρευστότητας και ειδικότερα παρακολουθεί την μεταβλητότητα των καταθέσεων και ιδίως των μεγάλων καταθετών, την σχέση των καταθέσεων προς το σύνολο του ενεργητικού παθητικού και δανείων, την μέτρηση και παρακολούθηση του κόστους κάλυψης των ανοιχτών θέσεων (repricing gap), την διασπορά των πηγών χρηματοδότησης κατά αντισυμβαλλόμενο και οικονομικό κέντρο.
- Επιλαμβάνεται θεμάτων στρατηγικής για τον κίνδυνο ρευστότητας όπως την ρεαλιστική πολιτική του ιδρύματος σε σχέση με την κάλυψη έκτακτων αναγκών ρευστότητας από το Ευρω-σύστημα και το σχέδιο αντιμετώπισης έκτακτων προβλημάτων ρευστότητας.

Για τον κίνδυνο επιτοκίου:

- Χρησιμοποιεί μεθόδους μέτρησης του κινδύνου επιτοκίου που σχετίζονται με τον κίνδυνο επανατιμολόγησης (repricing risk), τον κίνδυνο καμπυλών απόδοσης (yield curve risk), τον κίνδυνο βάσης (basis risk) και τον κίνδυνο προαίρεσης (optionality).

Για τον λειτουργικό κίνδυνο:

- Επεξεργάζεται και υποβάλλει στην Τράπεζα της Ελλάδος τα στοιχεία που αφορούν στην κεφαλαιακή επάρκεια της Τράπεζας για τον Λειτουργικό Κίνδυνο.
- Τηρεί βάση καταγραφής γεγονότων λειτουργικού κινδύνου και αναπτύσσει μεθοδολογίες αξιοποίησης των ευρημάτων στα πλαίσια της ΔΑΕΕΚ.
- Δίνει έμφαση στην ενσωμάτωση σημείων ελέγχου στις εσωτερικές διαδικασίες που καλύπτουν την αντιμετώπιση του λειτουργικού κινδύνου.

11.5 Διαδικασίες διαχείρισης Κινδύνου Αγοράς

Ο Όμιλος έχει ορίσει εσωτερικές διαδικασίες για τα όρια διαπραγμάτευσης της Διεύθυνσης Διαχείρισης Διαθεσίμων αναφορικά με τον έλεγχο του κινδύνου αγοράς. Στα πλαίσια της διαχείρισης του κινδύνου αγοράς αναπτύσσονται τεχνικές για την αντιστάθμιση των κινδύνων αυτών και παρακολουθείται η αποτελεσματικότητα των αντισταθμίσεων και των τεχνικών μείωσης κινδύνου στα πλαίσια της πολιτικής και της διαχείρισης των ορίων που έχουν καθορισθεί από το Συμβούλιο Διαχείρισης Ενεργητικού Παθητικού. Επιπλέον για την συνομολόγηση πράξεων για προϊόντα που δεν περιλαμβάνονται στις υφιστάμενες διαδικασίες της Τράπεζας, απαιτείται έγκριση του Συμβουλίου Διαχείρισης Ενεργητικού Παθητικού (ALCO).

Στο χαρτοφυλάκιο συναλλαγών περιλαμβάνονται οι επενδύσεις σε στοιχεία που κατέχονται για εμπορία. Αυτά τα στοιχεία αποτελούνται από αξίες που αγοράστηκαν με σκοπό την άμεση απόδοση κέρδους από βραχυπρόθεσμες αυξομειώσεις των τιμών. Η Τράπεζα δημιουργεί σχετικά μικρές θέσεις στο χαρτοφυλάκιο συναλλαγών και ως εκ τούτου ο αναλαμβανόμενος κίνδυνος αγοράς είναι μικρός.

11.6 Διαχείριση Κινδύνου Αγοράς – Χαρτοφυλάκιο Συναλλαγών (Trading Book)

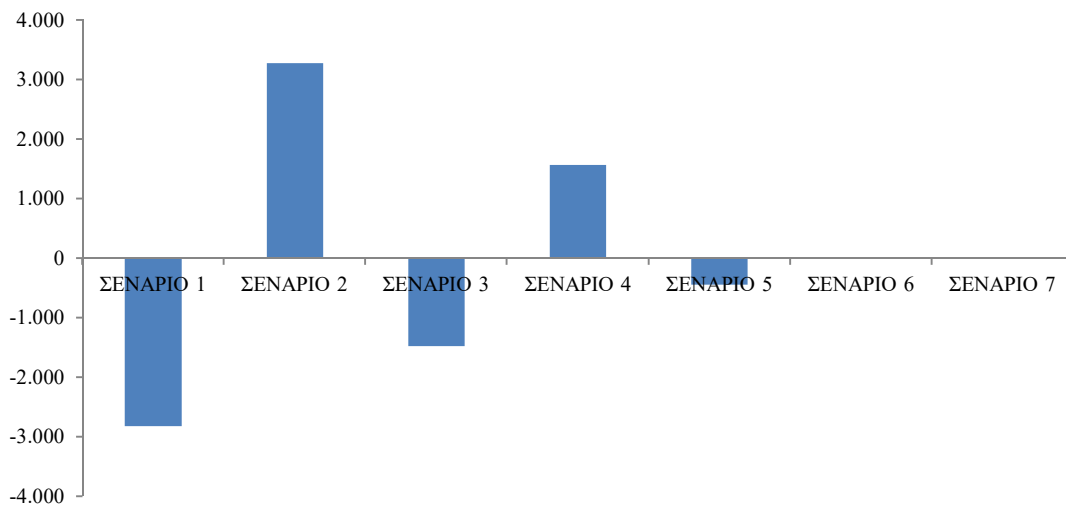
Το αρμόδιο τμήμα της Δ/σης Διαχείρισης Κινδύνων παρακολουθεί και ελέγχει σε καθημερινή βάση τα χαρτοφυλάκια συναλλαγών αναφορικά με το αναλαμβανόμενο ποσό κινδύνου και την συμμόρφωσή τους προς τους ποιοτικούς περιορισμούς και τα όρια που έχουν εγκριθεί από την ALCO.

Η διαχείριση του συναλλαγματικού κινδύνου, του επιτοκιακού κινδύνου και του κινδύνου χρηματιστηριακών τιμών για τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στο χαρτοφυλάκιο συναλλαγών γίνεται από την Τράπεζα σε συνεργασία με την θυγατρική εταιρεία του Ομίλου ATTICA WEALTH MANAGEMENT ΑΕΔΑΚ ΑΕ. Για την διαχείριση του συναλλαγματικού κινδύνου όπως και των υπόλοιπων κινδύνων αγοράς έχει ορισθεί ένα πλαίσιο ορίων που έχει εγκριθεί από την ALCO. Αυτό το πλαίσιο περιλαμβάνει ονομαστικά όρια (ανά νόμισμα, συνολικά, intraday, end-of-day) και όρια κέρδους-ζημιάς.

Η διαχείριση του συναλλαγματικού κινδύνου γίνεται ενιαία τόσο για το χαρτοφυλάκιο συναλλαγών όσο και για το τραπεζικό χαρτοφυλάκιο. Για την διαχείριση του συναλλαγματικού κινδύνου έχει ορισθεί ένα πλαίσιο ορίων που έχει εγκριθεί από το Συμβούλιο Διαχείρισης Ενεργητικού Παθητικού. Αυτό το πλαίσιο περιλαμβάνει όρια κέρδους-ζημιάς και ονομαστικά όρια (ανά νόμισμα, συνολικά, ημερήσια, ενδοημερήσια κ).

Για τον επιτοκιακό κίνδυνο χρησιμοποιούνται μέθοδοι μέτρησης του κινδύνου επιτοκίου που σχετίζονται με τον κίνδυνο επανατιμολόγησης (repricing risk), τον κίνδυνο καμπυλών απόδοσης (yield curve risk), τον κίνδυνο βάσης (basis risk) και τον κίνδυνο προαίρεσης (optionality risk).

Επιπλέον η Τράπεζα σε τακτά χρονικά διαστήματα, προβαίνει σε αναλύσεις σεναρίων ακραίων καταστάσεων και ανάλυση ευαισθησίας για την αλλαγή της οικονομικής αξίας των χαρτοφυλακίων που θα επέλθει σε διάφορα σενάρια αλλαγών της καμπύλης επιτοκίων. Η ανάλυση αυτή λαμβάνει υπόψη τον επιτοκιακό χρονικό ορίζοντα καθώς και αν τα στοιχεία του χαρτοφυλακίου διαπραγματεύονται σε ανεπτυγμένες ή αναδυόμενες αγορές. Στο Γράφημα 3 παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της ανάλυσης ακραίων καταστάσεων για τον κίνδυνο αγοράς με στοιχεία 31/12/2014, σύμφωνα με τα σενάρια τα οποία περιγράφονται αναλυτικά στον Πίνακα 17.

Γράφημα 5: Αποτελέσματα σεναρίων ακραίων καταστάσεων για τον κίνδυνο αγοράς στο χαρτοφυλάκιο συναλλαγών.

ΣΕΝΑΡΙΟ	ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ	ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ <1ετους	ΜΕΣΟΠΡΟΘΕΣΜΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1-4ετη	ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ >4ετη
ΣΕΝΑΡΙΟ 1	Επιτόκια	+200 μ.β.	+200 μ.β.	+200 μ.β.
ΣΕΝΑΡΙΟ 2		-200 μ.β.	-200 μ.β.	-200 μ.β.
ΣΕΝΑΡΙΟ 3		+150 μ.β.	+100 μ.β.	+50 μ.β.
ΣΕΝΑΡΙΟ 4		-150 μ.β.	-100 μ.β.	-50 μ.β.
ΣΕΝΑΡΙΟ 5	Τιμές Μετοχών	-30%		
ΣΕΝΑΡΙΟ 6	Συναλλαγ. Ισοτιμίες	Υποτίμηση -10%		
ΣΕΝΑΡΙΟ 7		Ανατίμηση +10%		

Πίνακας 17: Σενάρια ακραίων καταστάσεων για τον κίνδυνο αγοράς στο χαρτοφυλάκιο συναλλαγών.

Σημειώνεται επιπλέον ότι τα αποτελέσματα των σεναρίων ακραίων καταστάσεων λαμβάνονται υπόψη κατά την ΔΑΕΕΚ για τον υπολογισμό του εσωτερικού κεφαλαίου για την κάλυψη του κινδύνου αγοράς του χαρτοφυλακίου συναλλαγών. Ο Όμιλος εφαρμόζει τον Κανονισμό 575/2013 για τον υπολογισμό κεφαλαιακών απαιτήσεων για τον κίνδυνο αγοράς. Οι απαιτήσεις χωριστά για κάθε έναν από τους κινδύνους που αναφέρονται στον εν λόγω Κανονισμό εμφανίζονται συγκεντρωτικά στον Πίνακα 21.

(τα ποσά σε χιλ.ευρώ)

	2015	2014
Κεφαλαιακές απαιτήσεις για Κίνδυνο θέσης, συναλλαγματικό κίνδυνο και κίνδυνο εμπορευμάτων	1.669	8.224
Εμπορεύσιμοι χρεωστικοί τίτλοι	305	90
Μετοχές	1.364	8.135
Συνάλλαγμα	0	0
Εμπορεύματα	0	0

Πίνακας 18: .Κεφαλαιακές απαιτήσεις ανά κατηγορία κινδύνου αγοράς.

11.7 Διαχείριση Κινδύνου Αγοράς – Τραπεζικό Χαρτοφυλάκιο (Banking Book)

Στο Τραπεζικό Χαρτοφυλάκιο περιλαμβάνονται τα στοιχεία που δεν αγοράστηκαν με σκοπό την άμεση απόδοση κέρδους από βραχυπρόθεσμες αυξομειώσεις των τιμών.

Ο Όμιλος διαχειρίζεται τον κίνδυνο αγοράς του τραπεζικού χαρτοφυλακίου μέσω πολιτικών και διαδικασιών παρακολούθησης ορίων όπως και για το χαρτοφυλάκιο συναλλαγών.

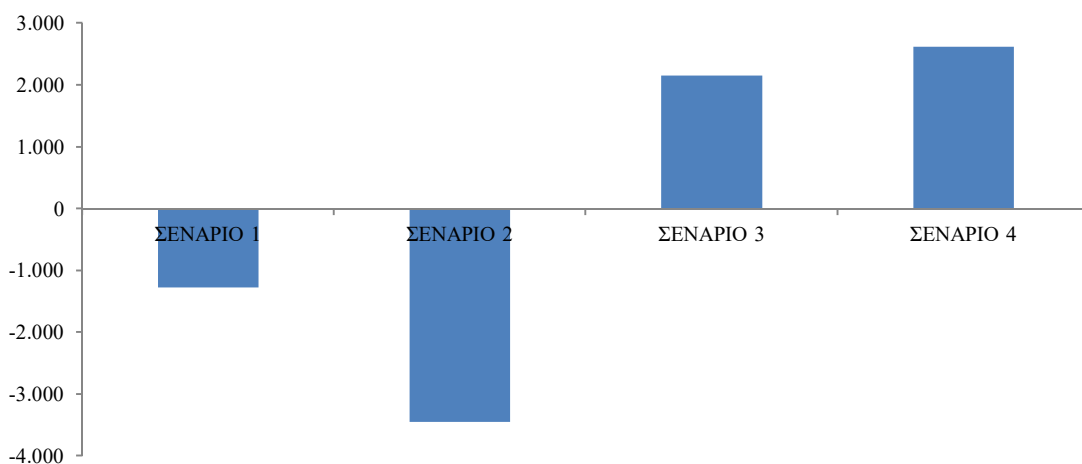
Το μεγαλύτερο μέρος του κινδύνου αγοράς στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο είναι ο επιτοκιακός κίνδυνος ο οποίος πηγάζει από τον ετεροχρονισμό στην αναπροσαρμογή των επιτοκίων στα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού του Ομίλου. Επιπλέον σημειώνεται ότι ο συναλλαγματικός κίνδυνος για το Τραπεζικό Χαρτοφυλάκιο δεν είναι σημαντικός. Οι μεταβολές τιμών των επιτοκίων μπορούν να επηρεάσουν την οικονομική θέση του Ομίλου, αφού δύνανται να μεταβάλουν και:

- Το καθαρό επιτοκιακό αποτέλεσμα.
- Την αξία εσόδων και εξόδων, ευαίσθητων σε μεταβολές επιτοκίων.
- Την αξία στοιχείων Ενεργητικού & Παθητικού, αφού η παρούσα αξία μελλοντικών χρηματοροών (και, συχνά, των ιδίων χρηματοροών) μεταβάλλεται καθώς τα επιτόκια αλλάζουν.

Η μέτρηση του επιτοκιακού κινδύνου πραγματοποιείται τουλάχιστον σε μηνιαία βάση. Οι δυο βασικές μέθοδοι με τις οποίες ο Όμιλος διαχειρίζεται τον επιτοκιακό κίνδυνο στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο είναι οι κάτωθι :

- **Επιτοκιακό Άνοιγμα (Interest Rate Gap):** Ο Όμιλος παρακολουθεί τα επιτοκιακά ανοίγματα ανά χρονικά διαστήματα και συνολικά. Τα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού κατατάσσονται σε διαφορετικές περιόδους ανάλογα με το διάστημα αναπροσαρμογής του επιτοκίου. Το επιτοκιακό άνοιγμα ανά χρονική περίοδο είναι η διαφορά των στοιχείων του ενεργητικού από τα στοιχεία του παθητικού στο συγκεκριμένο χρονικό διάστημα.
- **Ανάλυση ευαισθησίας μεταβολής στα καθαρά έσοδα από μεταβολές των επιτοκίων:** Ο Όμιλος παρακολουθεί τον επιτοκιακό κίνδυνο μέσω της ευαισθησίας των καθαρών εσόδων του από τόκους υπό συνθήκες διαφορετικών σεναρίων αλλαγής επιτοκίων.

Επιπλέον ο Όμιλος σε τακτά χρονικά διαστήματα προβαίνει σε αναλύσεις σεναρίων ακραίων καταστάσεων για την αλλαγή της οικονομικής αξίας των χαρτοφυλακίων που θα επέλθει σε διάφορα σενάρια αλλαγών της καμπύλης επιτοκίων. Σημειώνεται ότι στις ασκήσεις ακραίων καταστάσεων σε περιπτώσεις μείωσης επιτοκίου η μείωση φτάνει έως το μηδενικό επιτόκιο. Στο Γράφημα 4 παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της ανάλυσης ακραίων καταστάσεων για τον επιτοκιακό κίνδυνο του χαρτοφυλακίου του Ομίλου με στοιχεία 31/12/2014, σύμφωνα με τα σενάρια τα οποία περιγράφονται αναλυτικά στον Πίνακα 19.

Γράφημα 6: Αποτελέσματα σεναρίων ακραίων καταστάσεων για τον κίνδυνο αγοράς στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο.

ΕΙΔΟΣ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ ΕΠΙΤΟΚΙΩΝ	ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ <6Μ	ΜΕΣΟΠΡΟΘΕΣΜΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ 6Μ-1ΕΤΟΣ	ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ >1ΕΤΟΣ
ΣΕΝΑΡΙΟ 1	+50 μ.β.	+100 μ.β.	+150 μ.β.
ΣΕΝΑΡΙΟ 2	+200 μ.β.	+200 μ.β.	+200 μ.β.
ΣΕΝΑΡΙΟ 3	-100 μ.β.	-150 μ.β.	-200 μ.β.
ΣΕΝΑΡΙΟ 4	-200 μ.β.	-200 μ.β.	-200 μ.β.

Πίνακας 19: Σενάρια ακραίων καταστάσεων για τον κίνδυνο αγοράς στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο.

Σύμφωνα με την ανωτέρω άσκηση δεν διαπιστώνονται σημαντικές αυξομειώσεις κερδών ανά νόμισμα που αφορούν στον κίνδυνο επιτοκίου από θέσεις που δεν περιλαμβάνονται στο χαρτοφυλάκιο συναλλαγών. Σημειώνεται επιπλέον ότι τα αποτελέσματα των εναλλακτικών σεναρίων λαμβάνονται υπόψη κατά την ΔΑΕΕΚ για τον υπολογισμό του εσωτερικού κεφαλαίου για την κάλυψη του κινδύνου του τραπεζικού χαρτοφυλακίου.

11.8 Διαχείριση Κινδύνου Ρευστότητας

Ο σκοπός του Ομίλου κατά την διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας είναι η εξασφάλιση, στον καλύτερο δυνατό βαθμό, της ύπαρξης ικανοποιητικής ρευστότητας με σκοπό την ικανοποίηση των υποχρεώσεών του, τόσο υπό φυσιολογικές όσο και υπό ακραίες καταστάσεις, χωρίς δυσανάλογο επιπρόσθετο κόστος. Ο Όμιλος δίνει έμφαση στις πελατειακές καταθέσεις και προσπαθεί μέσα από τις πολιτικές του να τις διατηρήσει ως πρωτεύουσα πηγή χρηματοδότησής του.

Ο Όμιλος στα πλαίσια της Διαδικασίας Αξιολόγησης Εσωτερικής Επάρκειας Ρευστότητας (ΔΑΕΕΡ) αξιολογεί τις σχετικές με τον κίνδυνο ρευστότητας διαδικασίες, μέτρα, πολιτικές, μηχανισμούς ελέγχου, δοκιμές ακραίων καταστάσεων κρίσης και το σχεδίων αντιμετώπισης καταστάσεων κρίσης ρευστότητας. Επιπλέον η Τράπεζα της Ελλάδος, κατά την εποπτική διαδικασία εξέτασης και αξιολόγησης, εξετάζει τις στρατηγικές, τις διαδικασίες και τους μηχανισμούς που εφαρμόζουν τα πιστωτικά ιδρύματα για τη συμμόρφωσή τους προς τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την εφαρμογή του Ν4261/2014 και του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ.575/2013 και αξιολογεί τους κινδύνους που έχουν ή πρόκειται να αναλάβουν. Σκοπός της διαδικασίας αυτής είναι ο προσδιορισμός της επάρκειας των εσωτερικών συστημάτων των πιστωτικών ιδρυμάτων για τη συνετή διαχείριση και την κάλυψη των κινδύνων τους.

Η διαχείριση της ρευστότητας γίνεται από την Διεύθυνση Διαχείρισης Διαθεσίμων με βάση πολιτικές και διαδικασίες οι οποίες εξετάζονται και εγκρίνονται από την ALCO. Επίσης περιοδικά υποβάλλονται προς την ALCO εκθέσεις για την κατάσταση ρευστότητας του Ομίλου, πιθανά μέτρα που πρέπει να ληφθούν, καθώς και εισηγήσεις για βελτίωση της παρακολούθησης.

Η παρακολούθηση του κινδύνου ρευστότητας γίνεται από το ΤΜΗΜΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΑΓΟΡΑΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ της Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνων με βάση ποιοτικά κριτήρια και ποσοτικά δεδομένα.

Στο πλαίσιο της εξέτασης των ποσοτικών δεδομένων αξιολογούνται σε επίπεδο Τράπεζας και Ομίλου:

- Η παρακολούθηση της μεταβλητότητας των καταθέσεων με ιδιαίτερη έμφαση στους μεγάλους καταθέτες.
- Η σχέση των καταθέσεων προς το σύνολο του ενεργητικού-παθητικού και δανείων.
- Η μέτρηση και παρακολούθηση του κόστους κάλυψης ανοιχτών θέσεων.
- Η διασπορά των πηγών χρηματοδότησης.
- Η εξέλιξη των βασικών δεικτών μέτρησης του κινδύνου ρευστότητας.
- Το ποσοστό του διαθέσιμου χαρτοφυλακίου προς εκχώρηση στην ΕΚΤ.
- Το ποσοστό των τιτλοποιηθέντων δανείων ανά χαρτοφυλάκιο.

Ειδικότερα σύμφωνα με τον Κανονισμό 575/2013 η Τράπεζα οφείλει να διατηρεί ρευστά στοιχεία ενεργητικού, το άθροισμα των αξιών των οποίων καλύπτει τις εκροές ρευστότητας υπό ακραίες συνθήκες. Με αυτόν τον τρόπο διασφαλίζεται ότι η Τράπεζα διατηρεί επαρκή αποθέματα ρευστότητας για να αντιμετωπίσει πιθανές ανισορροπίες μεταξύ εισροών και εκροών ρευστότητας υπό ιδιαίτερα ακραίες συνθήκες για χρονικό διάστημα έως 30 ημερών. Η ανωτέρω υποχρέωση εκφράζεται μέσω του Δείκτη Κάλυψης Ρευστότητας (Liquidity Coverage Ratio) ο οποίος ορίζεται ως το πηλίκο των ρευστών διαθεσίμων ως προς τις καθαρές εκροές της Τράπεζας. Επιπλέον στα ίδια πλαίσια η Τράπεζα πρέπει να εξασφαλίσει ότι οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις καλύπτονται κατά ενδεδειγμένο τρόπο με ευρύ φάσμα μέσων σταθερής χρηματοδότησης, τόσο σε σταθερές όσο και σε ακραίες συνθήκες. Η ανωτέρω υποχρέωση εκφράζεται μέσω του Δείκτη Καθαρής Σταθερής Χρηματοδότησης (Net Stable Funding Ratio) ο οποίος ορίζεται ως το πηλίκο των στοιχείων που παρέχουν σταθερή χρηματοδότηση ως προς τα στοιχεία τα οποία απαιτούν σταθερή χρηματοδότηση. Τέλος ο Όμιλος σύμφωνα με την ΠΔΤΕ 2614/07.04.2009 επικαιροποιεί τακτικά την Πολιτική Ρευστότητας του καθώς και το Σχέδιο Αντιμετώπισης Καταστάσεων Κρίσης Ρευστότητας (Contingency Funding Plan)

11.9 Διαχείριση Λειτουργικού Κινδύνου

Υπεύθυνο για την αναγνώριση, παρακολούθηση και αξιολόγηση των λειτουργικών κινδύνων είναι το ΤΜΗΜΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΑΓΟΡΑΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ της Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνων.

Ο Όμιλος κατ εφαρμογή του Κανονισμού 575/2013 (άρθρα 315 - 316) υπολογίζει κεφαλαιακές απαιτήσεις για τον λειτουργικό κίνδυνο χρησιμοποιώντας την Προσέγγιση του Βασικού Δείκτη. Οι κεφαλαιακές απαιτήσεις για τον λειτουργικό κίνδυνο απεικονίζονται στον Πίνακα 4.

Στα πλαίσια των απαιτήσεων που θέτει το σύγχρονο χρηματοπιστωτικό περιβάλλον είναι απαραίτητη η εφαρμογή πιο εξελιγμένων προσεγγίσεων για την μέτρηση, αναγνώριση και διαχείριση του Λειτουργικού Κινδύνου. Οι διαδικασίες αυτές περιλαμβάνουν

- Εκθέσεις εσωτερικού και εξωτερικού ελέγχου.
- Βάση δεδομένων καταγραφής και παρακολούθησης κινδύνων.

Τα δεδομένα γεγονότων λειτουργικού κινδύνου τα οποία συγκεντρώνονται μέσω των ανωτέρω διαδικασιών συμβάλλουν στην αναγνώριση, εντοπισμό, μέτρηση, αξιολόγηση, παρακολούθηση, έλεγχο, μείωση και αναφορά των λειτουργικών κινδύνων τους οποίους ο Όμιλος αναλαμβάνει ή ενδέχεται να αναλάβει καθώς και στον υπολογισμό του απαραίτητου εσωτερικού. Πέραν του μελλοντικού σχεδιασμού για τον λειτουργικό κίνδυνο, στην παρούσα φάση μεγάλη σημασία δίνεται επίσης στη διαχείριση των διαδικασιών, στην εκπαίδευση του προσωπικού, στην δημιουργία ορίων και στη δημιουργία σχεδίων εκτάκτου ανάγκης.

12. ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΜΟΧΛΕΥΣΗΣ

Ως μόχλευση ορίζεται ο λόγος του χρέους μιας εταιρείας (πόσο έχει δανειστεί) ως προς το ποσό των ιδίων κεφαλαίων τα οποία αυτή κατέχει. Το κανονιστικό πλαίσιο Βασιλεία III υποχρεώνει τις Τράπεζες να οριοθετούν και να διαχειρίζονται ενεργά τον κίνδυνο μόχλευσης μέσω της εισαγωγής ενός δείκτη μόχλευσης ο οποίος ορίζεται ως το πηλίκο των Κεφαλαίων της κατηγορίας 1 (Tier 1) ως προς τα προσαρμοσμένα στοιχεία εντός και εκτός ισολογισμού του Ενεργητικού.

Αναφορικά με τον υπολογισμό του δείκτη μόχλευσης ο Όμιλος χρησιμοποιεί την εξαίρεση του Άρθρου 499(3) του Κανονισμού 575/2013, υπολογίζοντας τον δείκτη στο τέλος του τριμήνου και όχι ως τον απλό αριθμητικό μέσο των μηνιαίων δεικτών μόχλευσης κατά την διάρκεια του τριμήνου.

	(τα ποσά σε χιλ.ευρώ)	
	2015	2014
Συμφωνία με Λογιστικές Καταστάσεις		
Δημοσιευμένο Σύνολο Ενεργητικού - Εντός & Εκτός Ισολογισμού	3.669.256	3.956.299
Προσαρμογές Στοιχείων Εκτός Ισολογισμού	236.983	264.104
Λοιπές Προσαρμογές	-81.892	-132.288
Αξία Ανοιγμάτων για σκοπούς Δείκτη Μόχλευσης	3.824.347	4.088.115
Στοιχεία Εντός Ισολογισμού		
Στοιχεία Εντός Ισολογισμού	3.586.822	3.823.366
Στοιχεία Ενεργητικού τα οποία αφαιρούνται από τα Κεφάλαια Tier 1	0	0
Σύνολο Στοιχείων Εντός Ισολογισμού	3.586.822	3.823.366
Παράγωγα		
Παράγωγα – Αγοραία Αξία	542	645
Σύνολο Παραγώγων	542	645
Στοιχεία Εκτός Ισολογισμού		
Στοιχεία Εκτός Ισολογισμού	572.653	682.132
Προσαρμογές Στοιχείων Εκτός Ισολογισμού - Συντελεστές Μετατροπής Πιστωτικού Κινδύνου	-335.670	-418.028
Σύνολο Στοιχείων Εκτός Ισολογισμού	236.983	264.104

	2015	2014
Στοιχεία Κεφαλαίων		
Κεφάλαια της κατηγορίας 1 (Tier 1)	628.057	314.122
Δείκτης Μόχλευσης		
Δείκτης Μόχλευσης	16,4%	7,7%
Ορισμός κεφαλαίου		
Μεταβατική εφαρμογή ορισμού κεφαλαίων		
Σύνολο Ανοιγμάτων Εντός Ισολογισμού	3.586.822	3.823.366
Ανοίγματα Επενδυτικού Χαρτοφυλακίου	22.897	66.824
Ανοίγματα Τραπεζικού Χαρτοφυλακίου εκ των οποίων:		
Καλυμμένα Ομόλογα	0	0
Κράτη-Κεντρικές Τράπεζες	284.983	343.804
Περιφερειακές Κυβερνήσεις, Ευρύτερος Δημόσιος Τομέας	0	0
Χρηματοοικονομικός Τομέας	60.870	89.795
Εξασφαλισμένα με Ακίνητα	456.747	729.189
Λιανική Τραπεζική	201.846	269.064
Επιχειρήσεις	985.785	1.104.685
Σε αθέτηση	1.031.284	1.014.538
Λοιπά Ανοίγματα	542.410	205.467

Πίνακας 20: Στοιχεία υπολογισμού δείκτη μόχλευσης.

Η διαχείριση του κινδύνου μόχλευσης εντάσσεται στο γενικότερο πλαίσιο της επιχειρησιακής στρατηγικής του Ομίλου αναφορικά με την διαχείριση κινδύνων. Αρμόδια για τον υπολογισμό και την γνωστοποίηση του δείκτη μόχλευσης στα επιχειρησιακά όργανα του Ομίλου είναι η Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων. Πέραν της συγκέντρωσης των στοιχείων για τον υπολογισμό του δείκτη η Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων εξετάζει και τα επιμέρους στοιχεία τα οποία διαμορφώνουν την έκθεση του Ομίλου σε κίνδυνο μόχλευσης και εισηγείται αρμοδίως στις περιπτώσεις όπου διαπιστώνονται αποκλίσεις από τα αναληφθέντα επίπεδα ανοχής κινδύνου.

13. ΛΟΙΠΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ

Η Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων επιλαμβάνεται των θεμάτων τα οποία αφορούν στους λοιπούς κινδύνους οι οποίοι εξετάζονται στα πλαίσια της Διαδικασίας Αξιολόγησης Επάρκειας Εσωτερικού Κεφαλαίου.

Πιο συγκεκριμένα,

Για τον κίνδυνο κεφαλαίων:

- Διακριβώνει το επίπεδο, τη δομή και την σταθερότητα των εποπτικών κεφαλαίων.
- Αναλύει την σύνθεση κεφαλαίων, ποιότητα κεφαλαίων της κατηγορίας 1 συμπεριλαμβανομένων του ποσοστού συμμετοχής των καινοτόμων τίτλων, των δικαιωμάτων μειοψηφίας και των υβριδικών κεφαλαίων.
- Ελέγχει την επάρκεια και την σταθερότητα των λειτουργικών κερδών (σε ατομική και ενοποιημένη βάση), προκειμένου να καλύπτουν μεταξύ άλλων και ενδεχόμενη αυξημένη ανάγκη για σχηματισμό αποθεματικών ή διενέργεια προβλέψεων λόγω απομείωσης στοιχείων ενεργητικού.
- Παρακολουθεί την Πολιτική και τον ρυθμό πιστωτικής επέκτασης εφόσον μπορεί να αποδυναμώσει την κεφαλαιακή επάρκεια μέσω μείωσης στοιχείων εποπτικών κεφαλαίων ή μέσω της αύξησης των σταθμισμένων στοιχείων του Ενεργητικού έναντι του πιστωτικού κινδύνου.
- Ελέγχει το τρέχον επίπεδο του δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας σε σχέση με τον αντίστοιχο δείκτη άλλων πιστωτικών ιδρυμάτων.
- Αναλύει την δυνατότητα άντλησης πρόσθετων κεφαλαίων με εύλογους όρους (έγκυρη άντληση και κόστος), όπως προσδιορίζεται από την ανάλυση της κεφαλαιακής δομής, της δομής του ενεργητικού και την πρόσβαση του ιδρύματος στις αγορές.

Για τον κίνδυνο κερδοφορίας:

- Παρακολουθεί δυναμικά και στατικά τους βασικούς δείκτες κερδοφορίας της Τράπεζας προβαίνοντας σε συγκριτικές και διαχρονικές αναλύσεις.

Για τον κίνδυνο συμμόρφωσης:

- Η Διεύθυνση Κανονιστικής Συμμόρφωσης παρακολουθεί τον κίνδυνο συμμόρφωσης όπως νοείται ο κίνδυνος νομικών ή εποπτικών κυρώσεων, οικονομικής ζημίας ή επιπτώσεων στη φήμη του πιστωτικού ιδρύματος ως αποτέλεσμα μη συμμορφώσεως με τους νόμους, τους κανονισμούς και τους κώδικες δεοντολογίας. Οι ζημίες από μη συμμόρφωση στο νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο περιλαμβάνονται στον λειτουργικό κίνδυνο. Οι ζημίες όμως από μη ουσιαστική συμμόρφωση επεκτείνονται και στην φήμη του ιδρύματος με σοβαρές συνέπειες στην κερδοφορία του, την αξία της μετοχής του κλπ.

Οι ανωτέρω κίνδυνοι δεν δημιουργούν κεφαλαιακή υποχρέωση σύμφωνα με τον Κανονισμό 575/2013. Η Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων επιλαμβάνεται των μεθοδολογιών για την εκτίμηση του εσωτερικού κεφαλαίου, για την κάλυψη τυχόν απωλειών από τους ανωτέρω κινδύνους στους οποίους συνολικά υπόκειται το πιστωτικό ίδρυμα.

14. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ

Επιχειρησιακός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος μη αναμενόμενων ζημιών από στρατηγικές ή άλλες επιχειρησιακές αποφάσεις του Ομίλου όπως επέκταση σε άλλες αγορές, εξαγορές, εξάρτηση από ορισμένες πηγές δραστηριοτήτων.

Οι οποιοσδήποτε στρατηγικές αποφάσεις εγκρίνονται από το Διοικητικό Συμβούλιο του Ομίλου, μετά από ενδελεχή μελέτη. Η πρόοδος της υλοποίησης των αποφάσεων αυτών παρακολουθείται στενά από το Διοικητικό Συμβούλιο μέσω ετήσιων προϋπολογισμών και μηνιαίων αναφορών καθώς και επίσης ανεξάρτητα από την Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων.

Ο ανωτέρω κίνδυνος δεν δημιουργεί κεφαλαιακή υποχρέωση σύμφωνα με τον Κανονισμό 575/2013. Η Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων επιλαμβάνεται των μεθοδολογιών για την εκτίμηση του εσωτερικού κεφαλαίου, για την κάλυψη τυχόν απωλειών από τον ανωτέρω κίνδυνο.

15. ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΠΟΔΟΧΩΝ

Η τελική ευθύνη για την υιοθέτηση, επίβλεψη εφαρμογής και την τελική αναθεώρηση της Πολιτικής Αποδοχών ανήκει στο Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας. Για να επιτύχει τον σκοπό του το ΔΣ αναθέτει στην Διοίκηση την εξατομικευμένη διαπραγμάτευση των αποδοχών των Στελεχών, στην Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού την φροντίδα για την πιστή και αποτελεσματική εφαρμογή της Πολιτικής Αποδοχών και στην Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου να ελέγχει και να αξιολογεί την πιστή εφαρμογή της Πολιτικής στον Όμιλο σε ετήσια βάση και να εισηγείται μέσω της Επιτροπής Ελέγχου τυχόν διορθωτικές ενέργειες. Επιπλέον η Διεύθυνση Κανονιστικής Συμμόρφωσης υποβάλλει αντίγραφο της Πολιτικής Αποδοχών στις Εποπτικές Αρχές. Σημειώνεται τέλος ότι δεν υπήρξε συμμετοχή εξωτερικού συμβούλου στην διαμόρφωση της Πολιτικής Αποδοχών.

Η Επιτροπή Αποδοχών απαρτίζεται από μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τα οποία τουλάχιστον στην πλειοψηφία τους, περιλαμβανομένου του Προέδρου της, είναι ανεξάρτητα. Τα καθήκοντα της Επιτροπής Αποδοχών συνίστανται στα εξής

- Προετοιμάζει τις αποφάσεις, σχετικά με τις αποδοχές, οι οποίες λαμβάνονται από το ΔΣ και έχουν επίπτωση στους αναληφθέντες κινδύνους και στη διαχείρισή τους
- Εισηγείται διορθωτικές ενέργειες στην Πολιτική Αποδοχών, εφόσον διαπιστώσει αδυναμίες στην υλοποίηση ή αποκλίσεις στην εφαρμογή της.
- Επικουρεί τα μη εκτελεστικά μέλη του ΔΣ στη διαμόρφωση, αναθεώρηση και εφαρμογή της Πολιτικής Αποδοχών.
- Μεριμνά ώστε κατά την αξιολόγηση των μηχανισμών που έχουν υιοθετηθεί για τη συμβατότητα της Πολιτικής Αποδοχών με το προφίλ κινδύνου να λαμβάνονται υπόψη όλα τα είδη κινδύνων.
- Υποβάλλει προτάσεις στα μη εκτελεστικά μέλη του Δ.Σ. για τις αποδοχές της Διοίκησης & των υψηλά αμοιβομένων υπαλλήλων.

- Εποπτεύει τις αποδοχές των ανωτέρων στελεχών της Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνων και της Διεύθυνσης Κανονιστικής Συμμόρφωσης.
- Συνεργάζεται με άλλες Επιτροπές του ΔΣ ή της Διοίκησης σε περίπτωση που οι δραστηριότητές τους ενδέχεται να επηρεάσουν το σχεδιασμό και την ορθή λειτουργία της Πολιτικής και πρακτικής Αποδοχών.
- Διασφαλίζει τη συμβολή της Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνων, της Διεύθυνσης Κανονιστικής Συμμόρφωσης και της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου στη διαμόρφωση, αναθεώρηση και συνεπή εφαρμογή της Πολιτικής Αποδοχών.
- Προτείνει μέσω του Προέδρου στο ΔΣ τις αποδοχές των Εκτελεστικών Μελών του, των Μελών και των Επιτροπών του ΔΣ, των Γενικών Διευθυντών, των Στελεχών του Νόμου 3016/2002, των Στελεχών των θυγατρικών Εταιρειών, των Στελεχών Πωλήσεων/Κέντρων Εσόδων, των Στελεχών των Κεντρικών Υποστηρικτικών Υπηρεσιών και τέλος των Στελεχών των Μονάδων Πελατείας/Καταστημάτων.

Η Πολιτική Αποδοχών επαναξιολογείται τακτικά κάθε έτος και εκτάκτως όποτε κρίνεται σκόπιμο. Κατά την επαναξιολόγηση / επικαιροποίηση λαμβάνονται υπόψη οι εκθέσεις /αναφορές της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου και διασφαλίζεται η προσήκουσα συμβουλευτική συμβολή των αρμόδιων Μονάδων της Τράπεζας (Μονάδων Διαχείρισης Κινδύνων, Κανονιστικής Συμμόρφωσης, Ανθρώπινου Δυναμικού, Στρατηγικού Σχεδιασμού) στη διαμόρφωση, αναθεώρηση και συνεπή εφαρμογή της πολιτικής αποδοχών, καθώς και των εξωτερικών εμπειρογνομόνων, όταν κρίνεται αναγκαίο από το Διοικητικό Συμβούλιο.

Οι αποδοχές που χορηγούνται στο ανθρώπινο δυναμικό της Τράπεζας διακρίνονται σε Σταθερές και μεταβλητές. Σταθερές είναι οι αποδοχές του Ανθρώπινου Δυναμικού της Τράπεζας οι οποίες προσδιορίζονται από:

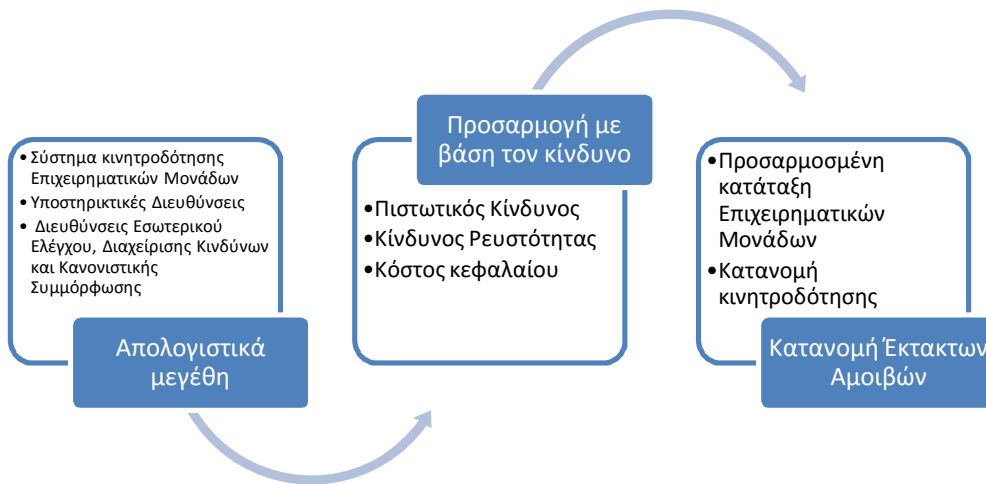
- τις Συλλογικές Συμβάσεις Εργασίας ΟΤΟΕ – Τραπεζών
- τις οικίες Επιχειρησιακές Συλλογικές Συμβάσεις
- τις Διαιτητικές Αποφάσεις
- τον Κανονισμό Εργασίας Προσωπικού
- τα πρακτικά συμφωνίας
- τις ειδικές αποφάσεις της Τράπεζας

καταβάλλονται σε τακτική βάση και αποτελούν τις κύριες αποδοχές.

Μεταβλητές αποδοχές είναι αυτές που συνδέονται με επιδόσεις, αποτελέσματα και καινοτομίες. Καταβάλλονται μόνο με απόφαση του ΔΣ και εφόσον διασφαλίζονται οι αρχές της μη ανάληψης υπερβολικών κινδύνων και της εναρμόνισης με το εκάστοτε Νομο-κανονιστικό πλαίσιο. Οι έκτακτες αποδοχές καταβάλλονται πέραν των σταθερών και διαμορφώνονται με την καταλληλότερη κάθε φορά αναλογία τους σε σχέση με τις σταθερές αποδοχές. Επιπλέον καταβάλλονται σαν κίνητρο ενεργοποίησης του Προσωπικού για την επίτευξη στόχων και την πρόταση καινοτομιών. Πιο συγκεκριμένα καταβάλλονται μετά την διαπίστωση ότι εκτός των ποσοτικών στόχων επετεύχθησαν και οι αντίστοιχοι ποιοτικοί και ότι τηρήθηκε ο Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας ης Τράπεζας. Τέλος αναστέλλεται προσωρινά η καταβολή τους σε περίπτωση που διαπιστωθεί ανάληψη κινδύνων πέραν των εγκεκριμένων, παροχή υποβαθμισμένων προσφερόμενων υπηρεσιών ή παραβίαση του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας της Τράπεζας ή και οριστικά εφόσον ο δικαιούχος δεν προσφέρει τις υπηρεσίες του στον Όμιλο την ημερομηνία καταβολής τους. Στις περιπτώσεις αυτές το ΔΣ μπορεί να αποφασίσει ακόμη και την επιστροφή των σχετικών έκτακτων αποδοχών.

Το σύνολο των μεταβλητών αποδοχών μειώνεται σημαντικά όταν η Τράπεζα παρουσιάζει φθίνουσες ή αρνητικές χρηματοοικονομικές επιδόσεις. Στην περίπτωση αυτή λαμβάνονται υπόψη τόσο οι τρέχουσες αποδοχές όσο και οι μειώσεις στις πληρωμές αποδοχών που είχαν κατοχυρωθεί στο παρελθόν, μεταξύ άλλων μέσω ρυθμίσεων malus, επιστροφής αμοιβών (clawback) ή μέσω άλλων ρυθμίσεων.

Για τον καθορισμό και την κατανομή των έκτακτων αποδοχών του προσωπικού λαμβάνονται υπόψη οι αναλαμβανόμενοι κατά περίπτωση κίνδυνοι και, ειδικότερα, τόσο οι ήδη αναληφθέντες όσο και οι μελλοντικοί. Επίσης λαμβάνονται υπόψη και άλλες κατηγορίες κινδύνων πέραν του Πιστωτικού κινδύνου, όπως για παράδειγμα ο Κίνδυνος ρευστότητας και ο Κίνδυνος συγκέντρωσης. Πιο συγκεκριμένα η ροή εργασιών που ακολουθείται για τον υπολογισμό και την καταβολή των πρόσθετων-έκτακτων αμοιβών παρουσιάζεται σχηματικά στο Γράφημα 7

Γράφημα 7: Ροή εργασιών κατάταξης επιχειρησιακών μονάδων και υπολογισμού πρόσθετων έκτακτων αμοιβών.

Για τις ανάγκες ταξινόμησης των Διευθύνσεων και Μονάδων σύμφωνα με τις αρμοδιότητες τους και την επιρροή τους στα χαρακτηριστικά κινδύνου της Τράπεζας και του Ομίλου, η Τράπεζα και ο Όμιλος τηρεί πίνακα ταξινόμησης, ανάλογα και με την εκάστοτε ισχύουσα οργανογραμματική δομή. Ενδεικτικά αναφέρονται οι κάτωθι κατηγορίες:

- Επιχειρηματικές Μονάδες πχ κέντρα εσόδων, που σχετίζονται με τις αποφάσεις ανάληψης κινδύνων.
- Υποστηρικτικές Διευθύνσεις.
- Διευθύνσεις Εσωτερικού Ελέγχου, Διαχείρισης Κινδύνων και Κανονιστικής Συμμόρφωσης.

Η επιφορτισμένη με τα καθήκοντα προϋπολογισμού-απολογισμού Διεύθυνση εισηγείται τα κριτήρια για την κινητροδότηση των Επιχειρησιακών Μονάδων του Ομίλου. Τα κριτήρια αυτά, τα οποία γνωστοποιούνται στο προσωπικό με εγκύκλιο της Διοίκησης, αποτελούν την βάση για την αρχική κατάταξη των Επιχειρησιακών Μονάδων του Ομίλου σύμφωνα με την ετήσια επίτευξη των στόχων του προϋπολογισμού οι οποίοι είχαν τεθεί. Η κατάταξη γίνεται ετήσια με βάση προϋπολογιστικά και απολογιστικά στοιχεία τέλους έτους προκειμένου η αξιολόγηση των επιδόσεων που συνδέονται με την καταβολή πρόσθετων αμοιβών να αφορά σε χρονική περίοδο ικανή για να καταγραφεί η πραγματική απόδοση της αμειβόμενης επίδοσης.

Τα κριτήρια κατάταξης δύναται να μεταβληθούν λαμβανομένου υπόψη των συνθηκών που επικρατούν στο χρηματοπιστωτικό περιβάλλον και τον μακροπρόθεσμο στρατηγικό προγραμματισμό του Ομίλου. Επιπλέον η κατάταξη συνεκτιμά παράγοντες πέραν των οικονομικών μετρήσιμων παραμέτρων, ώστε η αξιολόγηση της επίδοσης για τον καθορισμό της πρόσθετης αμοιβής να μην βασίζεται σε αυτοματοποιημένη διαδικασία, αλλά να υπόκειται σε κρίση που να λαμβάνει υπόψη και ποιοτικά κριτήρια. Κατά την αξιολόγηση αυτή οι επιδόσεις που αφορούν σε οικονομικά μεγέθη δεν αντισταθμίζουν τυχόν διαπιστωμένες ελλείψεις που αφορούν σε θέματα μη συμμόρφωσης προς τις διαδικασίες και την πολιτική του Ομίλου. Τέλος γίνεται συνεκτίμηση των ατομικών και συλλογικών επιδόσεων των επιχειρησιακών μονάδων.

Σύμφωνα με τα παραπάνω, προκύπτει η βαθμολόγηση και η κατάταξη των Επιχειρησιακών Μονάδων και γίνεται ο υπολογισμός της έκτακτης αμοιβής η οποία της αντιστοιχεί. Παράλληλα όμως διασφαλίζεται η δυνατότητα του Ομίλου να αναβάλλει, πλήρως ή εν μέρει, την καταβολή πρόσθετων αποδοχών, ιδίως όταν η αντίστοιχη μονάδα ή η Τράπεζα δεν ικανοποιεί συγκεκριμένους δείκτες (κεφαλαιακής επάρκειας, ρευστότητας κλπ) ή όταν η οικονομική της κατάσταση επιδεινώνεται σημαντικά, ιδιαίτερα δε στις περιπτώσεις κατά τις οποίες καθίσταται αβέβαιη η ομαλή συνέχιση των δραστηριοτήτων της.

Στον Πίνακα 21 παρουσιάζεται συνολική ποσοτική πληροφόρηση σχετικά με τις αποδοχές, με ανάλυση ανά επιχειρηματικό τομέα καθώς και ειδικότερα ποσοτική πληροφόρηση αναφορικά με τα ανώτερα διευθυντικά στελέχη και μέλη του προσωπικού των οποίων οι ενέργειες έχουν ουσιώδη αντίκτυπο στο προφίλ κινδύνου του ιδρύματος (σύμφωνα με τον Κανονισμό 604/2014). Σημειώνουμε ότι τα ποσά που αναφέρονται στον πίνακα αφορούν αποκλειστικά σε σταθερές αποδοχές καθώς ο Όμιλος δεν παρείχε ούτε μεταβλητές ούτε αναβαλλόμενες αποδοχές στο προσωπικό του.

(τα ποσά σε χιλ.ευρώ)

	Σύνολο αμοιβών	Αριθμός ατόμων	Αμοιβές σε ανώτερα στελέχη και σε στελέχη που επηρεάζουν το προφίλ κινδύνου του Ομίλου (Καν 604/2014)	Αριθμός ατόμων
Επιχειρηματικός τομέας	Κανονισμός 575 άρθρο 450.1.ζ		Κανονισμός 575 άρθρο 450.1.η	
Μη-εκτελεστικά μέλη Δ.Σ	665	25	665	25
Εκτελεστικά μέλη Δ.Σ	1.429	18	1.429	18
Επενδυτική Τραπεζική	1.683	25	876	7
Λιανική Τραπεζική	18.971	483	269	3
Διαχείριση στοιχείων ενεργητικού	162	4	85	2
Υποστηρικτικές Λειτουργίες	16.638	336	3.510	40
Ανεξάρτητες Λειτουργίες Ελέγχου	2.029	41	396	5
Λοιπές Λειτουργίες	0	0	0	0
Σύνολα	41.577	932	7.229	100

Πίνακας 21: Ποσοτική πληροφόρηση επί των αποδοχών, με ανάλυση ανά επιχειρηματικό τομέα για το 2015

Επιπλέον αναφορικά με το προσωπικό του οποίου οι ενέργειες έχουν ουσιώδη αντίκτυπο στο προφίλ κινδύνου του ιδρύματος (Κανονισμός 604/2014) ο Όμιλος προχώρησε στις εξής ενέργειες μέσα στο 2015

- Προσελήφθησαν 16 άτομα με σύνολο αποδοχών 511 χιλ ευρώ.
- Αποχώρησαν 17 άτομα με σύνολο αποδοχών 444 χιλ ευρώ.
- Από τα άτομα τα οποία αποχώρησαν έλαβαν αποζημίωση τα 15 με σύνολο αποζημιώσεων 795 χιλ ευρώ εκ των οποίων το μεγαλύτερο ποσό που καταβλήθηκε σε ένα μεμονωμένο πρόσωπο ήταν 260 χιλ. ευρώ.

16. ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΒΕΒΑΡΥΜΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΜΗ ΒΕΒΑΡΥΜΜΕΝΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ

Η σύσταση βαρών επί στοιχείων του ενεργητικού πραγματοποιείται όταν στοιχεία του ενεργητικού χρησιμοποιούνται για την εξασφάλιση των απαιτήσεων πιστωτών. Επομένως, σε περίπτωση πτώχευσης τράπεζας, τα στοιχεία αυτά δεν είναι διαθέσιμα σε γενικούς πιστωτές. Αυτή η μορφή εξασφάλισης μπορεί να χρησιμοποιείται είτε για σκοπούς χρηματοδότησης (π.χ. ενεχυρίαση στοιχείων ενεργητικού στην ΕΚΤ, προϊόντα τιτλοποίησης, καλυμμένες ομολογίες και συμφωνίες επαναγοράς) είτε για διαπραγμάτευση και διαχείριση κινδύνων (π.χ. παράγωγα και δανεισμός τίτλων).

Ως βεβαρυσμένα στοιχεία ενεργητικού εννοούνται

- Τα στοιχεία του ενεργητικού τα οποία έχουν ενεχυριαστεί ή υπόκεινται σε οποιαδήποτε μορφή ρύθμισης για την εξασφάλιση, εγγύηση ή πιστωτική αναβάθμιση οποιασδήποτε συναλλαγής εντός ή εκτός ισολογισμού και τα οποία δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν ελεύθερα (για παράδειγμα να ενεχυριαστούν για σκοπούς χρηματοδότησης).
- Τα ενεχυριασμένα στοιχεία ενεργητικού τα οποία υπόκεινται σε περιορισμό ως προς την δυνατότητα ανάληψής τους, όπως τα στοιχεία ενεργητικού για τα οποία απαιτείται προηγούμενα συγκατάθεση πριν από ανάληψη ή αντικατάσταση από άλλα στοιχεία ενεργητικού.

(τα ποσά σε χιλ.ευρώ)

Α. Στοιχεία ενεργητικού	Λογιστική αξία βεβαρυσμένων στοιχείων ενεργητικού				Εύλογη αξία βεβαρυσμένων στοιχείων ενεργητικού				Λογιστική αξία μη-βεβαρυσμένων στοιχείων ενεργητικού				Εύλογη αξία μη-βεβαρυσμένων στοιχείων ενεργητικού			
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
Στοιχεία ενεργητ.	1.266.294	1.741.893	1.763.009	1.694.447					2.606.271	1.822.360	1.842.719	1.974.809				
Μέσα μετοχικού κεφαλαίου									29.542	28.407	28.411	18.750	29.542	28.407	28.411	18.750
Χρεωστικοί τίτλοι	43.648	44.808	51.548	52.593	40.282	41.673	50.055	51.615	23.996	20.660	20.065	8.685	23.996	20.660	20.065	8.685
Άλλα στοιχεία ενεργητικού									543.340	694.159	744.428	818.265				

Β.Εξασφάλιση που έχει ληφθεί	Εύλογη αξία βεβαρυσμένων εξασφαλίσεων που ελήφθησαν ή των ίδιων εκδοθέντων χρεωστικών τίτλων				Εύλογη αξία των εξασφαλίσεων που ελήφθησαν ή των ίδιων εκδοθέντων χρεωστικών τίτλων διαθέσιμων για τη σύσταση βαρών			
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
Μέσα μετοχικού κεφαλαίου	0	0	0	0				
Χρεωστικοί τίτλοι	0	0	0	0				
Άλλες ληφθείσες εξασφαλίσεις	0	0	0	0				
Ίδιοι εκδοθέντες χρεωστικοί τίτλοι	215.000	215.000	215.000	215.000				

Γ. Βεβαρυσμένα στοιχεία ενεργητικού	Αντιστοιχισμένες υποχρεώσεις, ενδεχόμενες υποχρεώσεις ή δανεισμένοι τίτλοι				Στοιχεία ενεργητικού, ληφθείσες εξασφαλίσεις και ίδιοι εκδοθέντες χρεωστικοί τίτλοι πλην των βεβαρυσμένων καλυμμένων ομολόγων και τίτλων που προέρχονται από τιτλοποίηση			
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
Λογιστική αξία επιλεγμένων χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων	480.000	890.000	888.000	780.000	1.481.294	1.956.893	1.978.009	1.909.447

Πίνακας 22: Βεβαρυσμένα και μη-βεβαρυσμένα στοιχεία Ενεργητικού

Ο Όμιλος εφαρμόζει πολιτικές διαχείρισης κινδύνου, βάσει των οποίων καθορίζεται η προσέγγισή του όσον αφορά στη σύσταση βαρών επί στοιχείων του ενεργητικού, καθώς και διαδικασίες και ελέγχους που διασφαλίζουν τον πρόσφορο εντοπισμό, την παρακολούθηση και τη διαχείριση των κινδύνων που σχετίζονται με τη διαχείριση ασφαλειών και τη σύσταση των ως άνω βαρών. Τα αρμόδια επιφορτισμένα όργανα καθορίζονται ανάλογα με την φύση των στοιχείων του ενεργητικού.

Επιπλέον ο Όμιλος έχει θέσει σε εφαρμογή ένα γενικό πλαίσιο παρακολούθησης, το οποίο πέραν και συμπληρωματικά, του εποπτικού πλαισίου αναφορών προς τις εποπτικές αρχές, παρέχει έγκαιρη πληροφόρηση στα διοικητικά στελέχη και τα αρμόδια διοικητικά όργανα σχετικά με:

α) το επίπεδο, την εξέλιξη και τα είδη των βαρών επί στοιχείων του ενεργητικού και την προέλευση των βαρών, π.χ. εξασφαλισμένη χρηματοδότηση ή άλλες συναλλαγές·

β) το ποσό, την εξέλιξη και την πιστοληπτική διαβάθμιση των στοιχείων του ενεργητικού που είναι ελεύθερα βαρών, αλλά δεκτικά βαρών, με καθορισμό του όγκου των στοιχείων του ενεργητικού επί των οποίων μπορεί να συσταθεί βάρος·

γ) το ποσό, την εξέλιξη και τα είδη πρόσθετων βαρών που προκύπτουν βάσει σεναρίων ακραίων καταστάσεων (έκτακτα βάρη).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α: ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ

	2015	2015
	Transitional	Fully phased
T1 - Κεφάλαια της κατηγορίας 1 (Tier I Capital)		
CET1 - Κεφάλαια κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 (Common Equity Tier 1 Capital)		
Μετοχικό Κεφάλαιο (κοινές μετοχές)	701.806	701.806
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	0	0
Αποθεματικά	242.218	242.218
Αποτελέσματα εις νέον	-365.447	-365.447
Δικαιώματα μειοψηφίας	860	0
Λοιπά στοιχεία εξομοιούμενα με μετοχικό κεφάλαιο	100.200	0
Αφαιρετικά Στοιχεία Κεφαλαίων της Κατηγορίας 1 (Καν. 575/2013 άρθρο 36)		
Αξία άυλων παγίων στοιχείων	-33.038	-33.038
Μικτή αξία των περιουσιακών στοιχείων του συνταξιοδοτικού ταμείου προκαθορισμένων παροχών	0	0
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που βασίζονται σε μελλοντική κερδοφορία και δεν προκύπτουν από προσωρινές διαφορές	-18.541	-46.353
Αφαιρετικά στοιχεία Κεφαλαίων της Κατηγορίας 1 (Καν. 575/2013 άρθρα 48 και 470)		
Σημαντικές επενδύσεις σε οντότητες του χρηματοπιστωτικού τομέα > 10% CET I	0	0
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που βασίζονται σε μελλοντική κερδοφορία και προκύπτουν από προσωρινές διαφορές > 10% CET I	0	0
Σύνολο εξαιρούμενων στοιχείων > 15% CET I	0	0
CET1 - 'Σύνολο Μέσων Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών (Common Equity Tier 1 Capital)	628.057	499.186
Πρόσθετα κεφάλαια της Κατηγορίας 1		
Μετατρέψιμο Ομολογιακό Δάνειο	0	0
Αφαιρετικά στοιχεία Πρόσθετων Κεφαλαίων της Κατηγορίας 1 (Καν. 575/2013 άρθρο 472)		
Αξία άυλων παγίων στοιχείων	0	0
T1 - Σύνολο Κεφάλαια της κατηγορίας 1 (Tier I Capital)	628.057	499.186
T2 - Κεφάλαια της κατηγορίας 2 (Tier II Capital)		
Υποχρεώσεις μειωμένης εξασφάλισης ορισμένης διάρκειας	0	0
T2 - Σύνολο Κεφαλαίων της κατηγορίας 2 (Tier II Capital)	0	0
Σύνολο Εποπτικών Ιδίων Κεφαλαίων (T1 + T2)	628.057	499.187
Σύνολο Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (Κανονισμός 575/2013)	269.303	269.303
Σύνολο Σταθμισμένου Ενεργητικού (Κανονισμός 575/2013)	3.366.289	3.366.289
Δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών της Κατηγορίας 1 (CET 1)	18,7%	14,8%
Δείκτης Κεφαλαίου της Κατηγορίας 1 (Tier I)	18,7%	14,8%
Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας	18,7%	14,8%

Πίνακας 23: Επίπτωση μεταβατικών διατάξεων CRR